

LA VOJO DE PRAKTIKO

LA VOJO DE PURIGADO

I

PURIGI LA MENSON

1. Homoj havas vulgarajn pasiojn, kiuj kondukas ilin al iluzioj kaj suferoj. Estas kvin metodoj por teni ilin for de la katenoj de vulgaraj pasioj.

La unua: homoj devas havi ĝustajn ideojn, kiuj sin bazas sur atentema observado, kaj ĝuste kompreni la rilaton inter kaŭzo kaj rezulto kaj ties signifon. Ĉar la kaŭzo de suferoj havas sian radikon en la mensaj deziroj kaj alkroĉiĝoj, kaj ĉar deziroj kaj alkroĉiĝoj rilatas al eraraj observoj fare de ego, ignorante la signifon de la leĝo de kaŭzo kaj rezulto, kaj ĉar tio devenas de malĝustaj observoj, paco eblas, nur se el la menso estas forigita la vulgaraj pasioj.

La dua: homoj povas forigi el si la erarajn observojn kaj sekvajn vulgarajn pasiojn per atentema kaj pacienca mens-regado. Kun efika mens-regado ili povas eviti dezirojn estiĝantajn de la stimulado de okuloj, oreloj, nazo, lango, haŭto, kaj de plipostaj mensaj procesoj; tiamaniere eblas fortranĉi la radikon de ĉiuj vulgaraj pasioj.

La tria: homoj devas havi ĝustajn ideojn por ke ili povu taŭge uzi objektojn. Kiam ili vestas sin kaj manĝas, ili neniam devas konsideri komfortecon kaj plezuron, sed pensi, ke vestaĵoj estas necesaj por ŝirmi la korpon kontraŭ ekstrema varmo aŭ malvarmo kaj por kaŝi la korpon pro hontemo, kaj ke manĝaĵoj estas necesaj por nutri la korpon, per kiu oni serĉas la vojon al Vervekiĝo. Vulgaraj pasioj neniam povas aperi, se ili tiel ĝuste pensas.

La kvara: homoj devas lerni paciencon; ili devas elteni la nekomfortecon de varmego kaj malvarmego, malsato kaj soifo; ili devas esti paciencaj eĉ se ili ricevas insulton kaj mokon, ĉar praktikante paciencon oni povas estingi la fajron de iluzioj, kiuj forbruligas ilian korpon.

La kvina: homoj devas lerni, kiamaniere ili povas eviti diversajn danĝerojn. Ĝuste kiel saĝulo, kiu tenas sin for de sovaĝa ĉevalo aŭ freneza hundo, tiel oni neniam devas amikiĝi kun malbonuloj, nek iri al lokoj, al kiuj saĝuloj evitas iri. Se oni praktikas singardemon kaj prudenton, la fajro de iluzioj estingiĝos.

2. Estas kvin specoj de deziroj en la mondo. Deziroj estiĝas de la figuroj, kiujn okuloj vidas; de la sonoj, kiujn oreloj aŭdas; de la bonodoroj, kiujn nazo flaras; de la

gustoj, kiujn lango gustumas; de la tuŝoj, kiujn haŭto sensas. De tiuj ĉi kvin pordoj al deziroj venas la amo al fizika komforteco

Multaj homoj, influate de la amo al fizika komforteco, ne atentigas la malfeliĉojn, kiuj sekvas la komfortecon, kaj ili estas enkaptitaj per demonaj kaptiloj, same kiel cervo enkaptita de ĉasisto en arbaro. Tiuj ĉi kvin deziroj ja estas vere danĝeraj kaptiloj. Homoj, enkaptitaj de ili, iluziiĝas kaj suferas. Tial ili devas scii, kiamaniere ili povas eviti la kaptilojn.

3. La metodo por fuĝi de la kaptilo de iluzioj ne estas unu. Supozu, ke vi kaptas serpenton, krokodilon, birdon, hundon, vulpon kaj simion, kiuj havas sian respektivan instinkton, kunigas ilin per fortaj ŝnuroj, kaj poste forlasas ilin; tiam tiuj ĉi ses vivaĵoj deziros reiri al sia respektiva loĝejo laŭ la instinkto; t.e. serpento al la loko kun amasigitaj herboj, krokodilo al akvo, birdo al aero, hundo al vilaĝo, vulpo al kampo, kaj simio al arbaro. Pro tio ili kontraŭbatalos unu la alian kaj ili estos trenataj al la direkto, kien la plej forta vivaĵo reiras.

Same kiel la vivaĵoj en tiu ĉi parabolo, homoj estas tentataj de diversaj objektoj, kiujn ili vidas per siaj okuloj, aŭdas per siaj oreloj, flaras per sia nazo, gustumas per sia lango, sensas per sia haŭto, kaj imagas per sia cerbo.

Tiamaniere ili estas regataj de dominanta deziro.

Se tiuj ĉi ses vivaĵoj estas alligitaj per apartaj ŝnuroj al granda kolono, komence ili provos liberiĝi, ĝis ili laciĝas, kaj pli poste kuŝiĝus apud la kolono. Tiel same, se homoj trejnas kaj kulturigas siajn mensojn, ili ne estas tentataj de la kvin deziroj. Tiuj, kies menso estas bone regataj, havos feliĉon en estanteco kaj estonteco.

4. Homoj volas havi gloran famon kaj laŭdon laŭ la postulo de egoisma komforteco. Sed famo kaj laŭdo konsumiĝas tiel, kiel incenso bruligas sin kaj estingiĝas. Se homoj postkuras senĉese honoron kaj aplaŭdon sed ne serĉas la vojon al vero, ili sin trovos en gravaj danĝeroj kaj bedaŭros sian sintenon.

Tiu, kiu postkuras famon, riĉecon kaj amaferon, similas al infano, kiu lekas mielon ŝmiritan sur glavo. Dum ĝi gustumas la dolĉaĵon, ĝi tranĉas al si la langon. Tiu similas al homo, kiu portas torĉon en sia mano kontraŭ forta vento; ĝia flamo certe bruligos liajn manojn kaj vizaĝon.

Oni neniam devas fidi je sia menso, kiu estas plena de la tri venenoj: avideco, kolero kaj malvido. Oni neniam devas lasi sian menson kuri senbride, sed devas teni ĝin sub strikta regado.

5. Atingi la perfektan mens-regadon estas la plej malfacila afero. Tiuj, kiuj volas Vervekiĝon, devas unue senigi sin je la fajro de ĉiuj deziroj. Deziro estas furioza fajro, tial serĉantoj de Vervekiĝo devas eviti la fajron de deziroj, same kiel portantoj de fojn-faskon evitas fajron.

Sed estas stulte, se iu forprenus siajn okulojn por ne esti tentata de belaj figuroj. La menso estas ĉefo. Se oni bone regas sian menson, malbonaj deziroj malaperas per si mem.

Estas penige sekvi la vojon al Vervekiĝo, sed estas multe pli suferige, se homoj ne havas volon serĉi la vojon al Vervekiĝo. Homoj naskiĝas, maljuniĝas, malsaniĝas kaj mortas en tiu ĉi mondo, kaj pro tio ili suferas senfine.

Tiuj, kiuj serĉas la vojon al Vervekiĝo, similas al bovo, kiu paŝas sur kota vojo, portante pezan ŝarĝon sur sia dorso. Se la bovo paŝadas, ne rigardante ĉirkaŭajn objektojn, ĝi povas venki la koton kaj ripozi en la celo. Tiel same, se la menso estas regata kaj tenata sur la ĝusta vojo, tiam ne plu troviĝos koto de avideco kaj ĉiuj suferoj malaperos.

6. Tiuj, kiuj serĉas la vojon al Vervekiĝo, unue devas

forigi egoisman arogantecon kaj esti humila por akcepti la lumon de la instruo de Budho. Ĉiuj trezoroj de la mondo, oro, arĝento k.a. kaj honoro ne estas kompareblaj kun saĝo kaj virto.

Por ĝui bonan sanon, por alporti veran feliĉon al sia familio, por alporti pacon al ĉiuj, oni devas unue disciplini kaj regi sian propran menson. Se vi povas regi vian menson, vi povas trovi la vojon al Vervekiĝo, kaj saĝo kaj virto konsekvence venos al vi.

Kiel juveloj elterigitaj el la tero, tiel virto aperas el bona konduto, kaj saĝo aperas el pura kaj paca menso. Por iri sendanĝere tra la mezo de homa vivo, oni bezonas la lumon de saĝo kaj la gvidon de virto.

La instruo de Budho, kiu predikas al homoj, kiel ili eliminu la tri venenojn, nome avidecon, koleron kaj malvidon, estas bona instruo, kaj tiuj, kiuj sekvas tiun ĉi instruon, akiras feliĉan vivon.

7. Homoj kutime inklinas movi sin al la direkto, kiun ili celas. Se ili havas avidajn pensojn, ili fariĝas pli avidaj; se ili havas kolerajn pensojn, ili fariĝas pli koleraj; se ili havas malsaĝajn pensojn, iliaj piedoj moviĝas al tiu direkto.

La Vojo de Purigado

Kiam venas rikolta sezono, bovpaŝtistoj tenas siajn bovojn en bovstalo, por ke ili ne eliru en la kampon, ne donu la kaŭzon por plendoj, kaj ne estu mortigitaj. Tiel same homoj devas firme protekti siajn mensojn kontraŭ malhonesteco kaj malfeliĉo, elimini pensojn, kiuj instigas avidecon, kolerecon kaj malvidon, kaj kuraĝigi sian menson al stimulado de kompatemo kaj bonkoreco.

Kiam venas printempo kaj ekĝermas herboj en la kamparo, bovpaŝtistoj liberigas siajn bovojn, sed eĉ tiam ili fikse rigardas la lokon, kien bovoj iras, kaj neniam neglektas atenti pri paŝtejoj. Tiel same, homoj devas atenti, kiun direkton la menso moviĝas, kaj gardi la menson sub bona stato.

8. Iam la Budho Ŝakjamunio restis en la urbo Kaŭsambio. Ĉi tie loĝis unu viro, kiu malamis Ŝakjamunion. Li dungis malbonulojn kaj ordonis, ke ili insultu Lin. Tial, kiam la disĉiploj de Ŝakjamunio eniris en la urbon kaj almozpetis, ili nenion ricevis, sed aŭdis nur riproĉojn.

Tiam Anando diris al Ŝakjamunio, “Estas pli bone ne resti en ĉi tia urbo. Troviĝas aliaj pli bonaj urboj por viziti. Ni forlasu ĉi tiun urbon.”

Ŝakjamunio diris, “Se la sekvanta urbo estas simila

al tiu ĉi urbo, kiel ni faru?”

“Tiam ni ankoraŭfoje iru al alia urbo.”

Ŝakjamunio diris, “Ne, Anando, tiamaniere ne estos fino. Prefere ni restu ĉi tie kaj pacience atendu la tempon, kiam la insultoj ĉesos. Kaj poste ni transiru al alia loko.”

“En tiu ĉi mondo troviĝas profito kaj perdo, kalumnio kaj laŭdo, sufero kaj plezuro; la Iluminiĝinto ne estas regata de tiuj ĉi flankaj aferoj, kiuj venas kaj foriras baldaŭ.”

II

BONAJ KONDUTOJ

1. Tiuj, kiuj serĉas la vojon al Vervekiĝo, devas ĉiam atenti, ke ili konstante tenu siajn korpon, parolon kaj menson puraj. Por teni la korpon pura, oni neniam devas mortigi viv-estaĵojn, nek ŝteli aŭ adulti. Por teni la parolon pura, oni neniam devas mensogi, insulti, trompi aŭ ĝui babilaĉon. Por teni la menson pura, oni devas forigi ĉiajn avidecon, koleron kaj falsan prijuĝon.

Se la menso fariĝas malpura, certe homaj kondutoj fariĝas malpuraj; se la kondutoj estas malpuraj, estiĝos

La Vojo de Purigado

suferoj. Tial estas plej grave, ke la menso kaj la korpo estu tenataj puraj.

2. Iam estis riĉa vidvino, kiu havis bonan reputacion pro la bonkoreco, modesteco kaj ĝentileco. Ŝi havis unu servistinon, kiu estis saĝa kaj diligenta.

Iun tagon la servistino pensis, “Mia mastrino havas tre bonan reputacion; mi volas scii, ĉu ŝi estas bonkora de sia naturo aŭ pro sia cirkonstanco? Mi provu trovi.”

La sekvan matenon, la servistino ellitiĝis apenaŭ tagmeze. Ĉagrenite la mastrino kolere riproĉis ŝin. La servistino respondis, “Eĉ se mi ellitiĝas malfrue nur unu aŭ du fojojn, vi ne estu tiel kolerema.” La mastrino koleregis.

La sekvan matenon, la servistino refoje ellitiĝis malfrue. Tio kolerigis la mastrinon kaj ŝi batis la servistinon per bastono. Tiu ĉi fakto vaste famiĝis kaj la vidvino perdis la bonan reputacion.

3. Multaj homoj similas al tiu ĉi mastrino. Dum al ili la cirkonstancoj estas favoraj, ili estas afablaj, modestaj kaj

pacaj. Sed estas dubinde, ĉu ili kondukas same, eĉ se la kondiĉoj ŝanĝiĝas al pli malfavoraj.

Kiam iu persono tenas puran kaj trankvilan menson kaj daŭre agas kun afableco, eĉ en la okazo, ke malagrablaj vortoj atingas ties orelojn, ke aliaj homoj montras malicon, aŭ ke mankas al tiu sufiĉaj manĝaĵoj, vestaĵoj kaj loĝejo, nur tiam tiu ĉi persono povas esti nomata bona homo.

Tial, tiu, kiu tenas sian menson trankvila kaj daŭre faras bonajn kondutojn nur tiam, kiam iliaj cirkonstancoj estas favoraj, ne estas vere bona homo. Nur tiu, kiu sekvas la instruon de Budho, disciplinas sian menson kaj korpon laŭ la instruo, povas esti nomata vere bona, modesta kaj paca homo.

4. Rilate al vortouzado, troviĝas kvin paroj da kontrastoj: vortoj, kiuj estas konvenaj al tempo, kaj kiuj ne estas konvenaj; vortoj, kiuj akordas kun fakto, kaj kiuj ne akordas; vortoj, kiuj sonoras agrablaj, kaj kiuj sonoras krudaj; vortoj, kiuj estas utilaj, kaj kiuj estas malutilaj; kaj vortoj, kiuj estas simpatiaj, kaj kiuj estas antipatiaj.

Kiajn ajn vortojn ni aŭdas, ni devas esti ĉiam

La Vojo de Purigado

trankvilaj, fiksan nian menson ĉi tiel: mia menso ne ŝanĝiĝu; krudaj vortoj ne elfluu el mia buŝo; mia menso estu plena de kompato kaj amo; kolero kaj malamo ne okazu al mi.

Supozu, ke estas unu viro, kiu volas forigi koton el la grundo per ŝpato kaj fosilo. Kiel fervore li fosas kaj ĵetas la koton, tio tamen estas neebla tasko. Same kiel tiu malsaĝulo, ni ne povas havi esperon elimini ĉiujn vortojn. Tial, ni devas disciplini nian menson kaj plenigi ĝin per simpatio, por ke ni ne estu ĝenataj de la vortoj de aliuloj.

Ne estas eble pentri bildon sur la blua ĉielo per farbo. Ankaŭ estas neeble sekigi grandan riveron per la varmo de torĉo el fojno, aŭ fari krakojn frontante du pecojn de tre tanitaj ledoj. Tiel same, homoj devas disciplini sian menson, por ke ilia menso estu neniam ĝenata, kiajn ajn vortojn ili aŭdas.

Homoj devas disciplini sian menson kaj teni ĝin larĝa kiel la teron, senlima kiel la ĉielon, profunda kiel grandan riveron, kaj mola kiel tanitan ledon.

Eĉ se via malamiko kaptas kaj turmentas vin, se vi sentas indignon, vi ne estas nomata sekvanto de la instruo de Budho. Sub ĉia ajn cirkonstanco, vi devas pensi, “Mia menso estu ne ŝancebla. Vortoj de malamo kaj kolero ne

pasu miajn lipojn. Mi brakumu mian malamikon kun simpatio kaj kompato, kiuj fluas el la menso plena de kompato al ĉiuj viv-estaĵoj.”

5. Iu viro trovis formikejon, kiu brulas en tago kaj fumas en nokto. Li iris al iu saĝulo kaj petis lian konsilon, kion fari pri ĝi. La saĝulo diris, “fosu profunde ĝin per glavo.” La viro fosis la formikejon laŭ la konsilo. Li sinsekve trovis riglilon, ŝaŭmon de akvo, forkon, keston, testudon, buĉistan tranĉilon, pecon da viando, kaj fine drakon. Li raportis al la saĝulo, kion li trovis. La saĝulo klarigis la signifon kaj diris, “Forĵetu ĉiujn escepte la drakon kaj ne ĝenu ĝin.”

Tio ĉi estas parabolo. Ĉi tie “Formikejo” simbolas la homan korpon; “brilas en tago” signifas, ke homoj dum tago efektivas la aferojn, kiujn ili pensis en la antaŭa nokto; “fumas en nokto” signifas, ke homoj dum nokto pripensas, ĝojas aŭ bedaŭras rilate aferojn, kiujn ili faris en la antaŭa tago.

En la sama parabolo, “iu viro” simbolas la personon, kiu serĉas Vervekiĝon; “saĝulo” estas Budho; “glavo” indikas puran saĝon; “fosu profunde ĝin per glavo” signifas la klopodon, per kiu oni devas atingi Vervekiĝon.

La Vojo de Purigado

Plue en la parabolo, “riglilo” signifas malsaĝecon; “ŝaumo de akvo” signifas koleremon kaj ĉagreniĝon; “forkego” signifas ŝanceliĝon kaj maltrakvilecon; “kesto” signifas avarecon, koleron, maldiligentecon, frivolecon, penton kaj iluzion; “testudo” signifas korpon kaj menson; “buĉista tranĉilo” signifas la kvin dezirojn; “peco de viando” signifas avidecon al amuzaĵoj. Tiuj ĉi aĵoj estas ĉiuj malutilaj por ni, kaj tial diris la Budho. “Forĵetu ĉiujn.”

La lasta “drako” indikas la menson, kiu jam eliminis ĉiujn vulgarajn dezirojn. Se ni fosas pluen ĉirkaŭ ni, ni fine vidos la drakon. “Ne ĝenu la drakon” signifas lasi la menson libera de vulgaraj deziroj.

6. Pindolo, disĉiplo de Ŝakjamunio, akirinte la Vervekiĝon, volis reveni al sia naskiĝa urbo Kaŭsambio por rekompenci homojn, kiuj bonfaris al li, kaj aranĝis la kampon por semi Budho-semojn.

En la ĉirkaŭaĵo de Kaŭsambio estis malgranda parko, kie longe vicas kokoaj arboj farantaj ombron laŭ la digo de la rivero Ganga kaj blovas konstante malvarmeta vento.

Iun someran tagon, Pindolo sidis en meditado sub malvarmeta ombro de arbo; tiam reĝo Udjano venis al tiu ĉi parko kune kun siaj reĝino kaj servistinoj por distri sin per muziko. Post muziko kaj plezuro li faris sieston sub la malvarmeta ombro de alia arbo.

Dum la reĝo estis dormanta, liaj reĝino kaj servistinoj promenis de loko al loko, kaj hazarde ekvidis Pindolon sidantan en meditado. Ili konstatis, ke li estas sanktulo kaj petis de li predikon. Kaj ili atente aŭskultis lian predikon.

Kiam la reĝo vekiĝis de la siesto, li ekiris por serĉi siajn reĝinon kaj servistinojn, kaj trovis ilin, kiuj ĉirkaŭas unu el la disĉiploj de la Budho kaj aŭskultas lian predikon. La reĝo, voluptema kaj ĵaluza, insultis lin kun indigno. “Estas ne pardoneble, ke vi estas en la mezo de virinoj kaj parolaĉas kun ili.” Pindolo restis silenta kun la okuloj fermitaj.

La reĝo furioza eligis sian glavon kaj minacis Pindolon, sed tiu ĉi restis ankoraŭ silenta kaj ne moviĝis kiel roko. La reĝo pli kaj pli furiozanta detruis formikejon kaj ĵetis al li la koton plenigitan de formikoj, sed Pindolo ankoraŭ restis sidanta en meditado kaj eltenis la insulton.

Baldaŭ la reĝo hontis pri sia furioza konduto kaj

petis pardonon de Pindolo. Pro tiu okazaĵo la instruo de Budho trovis sian vojon en la kastelo de la reĝo kaj de tie ĝi disvastiĝis tra la tuta lando.

7. Post kelkaj tagoj, la Reĝo Udjano vizitis Pindolon en la arbaro, kie li vivis, kaj demandis, “Respektata instruisto mia, kiel disĉiploj de la Budho povas teni siajn menson kaj korpon puraj kaj ne tentataj de volupto, kvankam plejparto da ili estas junaj?”

Pindolo respondis, “Via Reĝa Moŝto, la Budho instruis al ni sintenadon al virinoj. Li instruis al ni, ke ni vidu pliaĝajn virinojn kiel niajn patrinojn, mezaĝajn virinojn kiel niajn fratinojn, kaj junajn virinojn kiel niajn filinojn. Laŭ tiu ĉi instruo, la disĉiploj tenas siajn menson kaj korpon puraj kaj ne tentataj de volupto, kvankam plejparto da ili estas junaj.”

“Tamen, respektata instruisto mia, oni eble havus malĉastajn pensojn al virinoj samaĝaj kiel patrinoj, al virinoj samaĝaj kiel fratinoj, al virinoj samaĝaj kiel filinoj. Kiamaniere disĉiploj de Budho povas regi siajn dezirojn?”

“Via Reĝa Moŝto, la Honorato instruis al ni observi,

ke nia korpo estas plena de diversaj malpuraĵoj kiel sango, puso, ŝvito, kaj graso; observante tiamaniere, eĉ ni junuloj povas gardi nian korpon pura.”

“Respektata instruisto mia,” ankoraŭ demandis la Reĝo, “Tio povus esti facila por vi, disĉiploj de Budho, kiuj trejnigis vian korpon kaj poluris vian saĝon, sed tio estas malfacila por tiuj, kiuj ankoraŭ ne trejnigis sin, eĉ se ili nomiĝas disĉiploj de Budho. Eĉ se ili eble provas rememori malpuraĵojn, iliaj okuloj sekvas belajn formojn. Eĉ se ili eble provas vidi malbelaĵojn, ili estas allogataj de belaj figuroj. Devas troviĝi ia alia motivo, por ke disĉiploj de la Budho povu teni sian konduton pura.”

“Via Reĝa Moŝto,” respondis Pindolo, “la Honorato instruas al ni gardi la pordojn de kvin sentoj. Kiam ni vidas belajn figurojn kaj kolorojn per niaj okuloj, kiam ni aŭdas plezurajn sonojn per niaj oreloj, kiam ni flaras odorojn per nia nazo, kiam ni gustumas per nia lango, kiam ni tuŝas objektojn per niaj manoj, ni devas neniam esti alkroĉitaj al belaĵoj kaj komfortaĵoj, nek esti irititaj de malbelaĵoj kaj malkomfortaĵoj. Al ni estas instruite ĉi tiel. Laŭ tiu ĉi instruo de la Honorato, eĉ junaj disĉiploj povas teni sian korpon kaj menson pura.”

“Respektata instruisto mia, la instruo de la Budho estas vere superba. De mia propra sperto mi sciiĝis, ke se

La Vojo de Purigado

mi alfrontas ion belan aŭ plezuran kaj ne gardas mian menson, ĝi tuj estas malordigita de malnobla sento. Ke ni tenas niajn kondutojn puraj kaj gardas la pordojn de kvin sentoj, estas grava afero.”

8. Kiam ajn oni esprimas la penson en sia menso per ago, ĉiam troviĝas reago, kiu sekvas ĝin. Se oni insultas vin, vi probable volas reagi atakeme kaj venĝi la insultinton. Oni devas sin gardi pri tiu ĉi reakcio. Tio similas al kraĉado kontraŭ vento; la salivo malpurigas neniun alian ol la kraĉinton mem. Tio similas al balaado kontraŭ vento; la polvo ne foriras sed malpurigas la balainton mem. La inklinon al venĝo ĉiam sekvas malfeliĉo.

9. Estas tre bona ago forigi avidecon kaj kreskigi bonfareman menson. Estas ankoraŭ pli bone teni sian menson direktita al la Nobla Vojo.

Oni devas forigi egoisman menson kaj anstataŭigi ĝin per klopodado helpi aliulojn. Ago feliĉigi aliulojn inspiras al ankoraŭ aliaj homoj fari la samon. Tiamaniere feliĉo naskiĝas.

Miloj da kandeloj povas esti bruligitaj de unu kandelo, kaj tamen la vivo de la unua kandelo ne mallongiĝas per transdonado de fajro. Tiel same, feliĉo ne malkreskas per komunigado.

Tiuj, kiuj serĉas Vervekiĝon, devas esti atentemaj al sia unua paŝo unu post la alia. Kiom ajn altan esperon oni havas, ĝi devas esti atingita paŝon post paŝo. Ne forgesu, ke ĉiu paŝo sur la vojo al Vervekiĝo troviĝas en nia ĉiutaga vivo.

10. Ĉe la komenco de la vojo al Vervekiĝo troviĝas dudek malfacilaĵoj, kiujn ni devas venki en tiu ĉi mondo:

1. Estas malfacile por malriĉulo esti malavara.
2. Estas malfacile por orgojla homo lerni la vojon al Vervekiĝo.
3. Estas malfacile serĉi la vojon al Vervekiĝo riskante sian vivon.
4. Estas malfacile naskiĝi dum Budho vivas en la mondo.
5. Estas malfacile aŭskulti la instruon de Budho.
6. Estas malfacile teni la menson pura kontraŭ la instinkto de la korpo.
7. Estas malfacile ne deziri belajn kaj allogajn aĵoj.
8. Estas malfacile por potenculo ne uzi sian forton por satigi siajn dezirojn.
9. Estas malfacile ne koleri, kiam oni estas insultita.
10. Estas malfacile esti trankvila, kiam diversaj cirkonstancoj tentas nin.
11. Estas malfacile lerni amplekse kaj profunde.
12. Estas malfacile ne malestimi komencantojn.
13. Estas malfacile teni sin humila.
14. Estas malfacile trovi bonajn amikojn.

La Vojo de Purigado

15. Estas malfacile observi la disciplinon, kiu kondukas nin al Vervekiĝo. 16. Estas malfacile ne esti malordigita de eksteraj kondiĉoj kaj cirkonstancoj. 17. Estas malfacile instrui aliulojn sciiĝinte iliajn kapablojn. 18. Estas malfacile konservi la paceman menson. 19. Estas malfacile ne disputi pri justeco kaj maljusteco. 20. Estas malfacile trovi kaj lerni bonan metodon.

11. Bonuloj kaj malbonuloj diferencas inter si per siaj karakteroj. Malbonuloj ne rekonas sian pekoplenan agadon; eĉ se ili rekonas sian pekon, ili ne volas ĉesigi sian agon kaj malŝatas aŭdi admonon de aliuloj. Bonuloj estas sentemaj rilate al justeco kaj maljusteco; ili tuj ĉesigas sian agadon, kiam ili rekonas malbonon en ĝi. Ili estas dankemaj al tiuj, kiuj atentigas ilin pri tiu malbona ago.

Tiamaniere bonuloj kaj malbonuloj diferencas inter si per siaj esencoj. Malbonuloj neniam ŝatas bonkorecojn montritajn de aliuloj, dum saĝuloj estas ĉiam dankemaj kaj klopodas esprimi sian dankemon ne nur al la favorantoj sed al ĉiuj homoj, havante en sia menso kompatemon.

III

INSTRUOJ EN MALNOVAJ FABELOJ

1. Antaŭ multaj jaroj estis lando, kiu havis tre strangan kutimon; en la lando, tiuj, kiuj maljuniĝis, estis forlasitaj en malproksima kaj nealirebla monto laŭ la ordono de la reĝo de la lando.

Iu ministro, kiu servadis al la reĝo, ne kuraĝis forlasi sian maljunan patron, kaj tial li konstruis sekretan subteran kavon, kien li kaŝis sian patron kaj plenumis filajn devojn al li.

Iun tagon dio aperis antaŭ la reĝon de la lando kaj donis al li malfacilan problemon, dirante, ke se li ne povos solvi ĝin, lia lando detruigis. La problemo estis: “Tie ĉi estas du serpentoj; distingu la sekson unu de la alia.”

Nek la reĝo nek iu ajn en la palaco povis solvi la problemon; tial la reĝo anoncis tra la lando, ke tiu, kiu povas solvi, ricevos grandan rekompenco.

Reveninte hejmen la ministro iris al la loko, kie lia patro kaŝis sin, kaj demandis lin pri la solvo al la problemo; la patro tuj diris, “Estas tre facile. Metu la du

La Vojo de Purigado

serpentojn sur molan tapiŝon; tiu, kiu movas sin tumulte, estas vira, kaj tiu, kiu restas senmova, estas ina.” La ministro parolis al la reĝo tiel, kiel lia patro instruis, kaj la problemo estis sukcese solvita.

Poste la dio proponis aliajn malfacilajn demandojn, kiujn la reĝo kaj liaj vasaloj ne povis respondi, sed kiujn la ministro ĉiam povis solvi, konsultinte sian patron.

Jen kelkaj el la demandoj kaj la respondoj. “Kiu estas nomata vekiginto, estante dormanta? Kaj kiu estas nomata dormanto, estante vekiginta?” La respondo estas jena: — Estas tiu, kiu nun trejnas la vojon por Vervekiĝo. Tiu estas vekiginta kompare kun tiuj, kiuj ne havas intereson je Vervekiĝo; li estas dormanta kompare kun tiuj, kiuj jam atingis Vervekiĝon.

“Kiamaniere vi povas pesi grandan elefanton?” “Ŝarĝu boaton per la elefanto kaj streku linion por marki, kiom la boato subakviĝis. Poste formetu la elefanton kaj ŝarĝu la boaton per ŝtonoj, ĝis ĝi subakviĝas ĝis la linio kaj pesu la ŝtonojn.”

“Kion signifas la diro ‘Akvo en unu taso estas pli multa ol akvo en oceano’?” Respondo estas jena: “Akvo en unu taso donita al ies gepatroj aŭ al malsanuloj pro pura kaj kompatema animo havas eternan meriton, sed

akvo en oceano iam elĉerpiĝos, kiom ajn granda amaso da akvo estas.”

La dio aperigis malsatulon tre malgrasan kun nur haŭto kaj osto, kiu diris, “Ĉu en tiu ĉi mondo troviĝas iu, kiu pli malsatas ol mi?” “Tiu, kiu estas egoisma kaj avida, kiu ne fidas la Tri Trezorojn de Budho, Darmo kaj Samgo, kaj kiu ne faras oferadon al siaj gepatroj kaj instruistoj, estas ne nur pli malsata, sed li falos en la mondon de malsataj demonoj kaj suferos de malsato por ĉiam.

“Jen estas kvadrata tabulo de melia ligno; kiu flanko de la tabulo estis la malsupro de la arbo?” “Metu la tabulon sur akvon; la flanko, kiu sinkas iom profunden, estis proksima al la radiko.”

“Jen estas du ĉevaloj, kiuj havas samajn grandecojn kaj formojn; unu estas patrino kaj la alia estas ŝia ido. Kiamaniere vi povus distingi ilin?” “Donu al ili fojnon; la patrino ĉevalo ŝovos la fojnon al sia ido.”

Ĉiu respondo al tiuj ĉi malfacilaj demandoj ĝojigis tiel la dion kiel la reĝon. La reĝo fariĝis dankema, sciinte ke la respondoj venis de la maljuna patro, kiun la ministro kaŝis en la kavo, kaj la reĝo abolis sian ordonon forlasi maljunulojn en monto kaj anstataŭe ordonis, ke ili estu traktataj kun bonkoreco.

2. Reĝino Videho en Hindio iam songis pri blanka elefanto, kiu havis ses eburajn dentegojn. Ŝi tre deziris la dentegojn kaj petis de la reĝo, ke li havigu ilin al ŝi. Kvankam tia tasko ŝajnis esti neebla, la reĝo, kiu tre amis la reĝinon, promesis grandan rekompencan al iun ajn ĉasisto, kiu raportos pri tia elefanto.

Hazarde en la Himalaja montaro troviĝis tia elefanto kun ses dentegoj, kiu estis sin trejnanta por fariĝi Budho. La elefanto iam savis la vivon de iu ĉasisto el danĝero en la fundo de la monto, kaj la ĉasisto povis reveni sekure al sia hejmlando. La ĉasisto tamen, blindigita de granda profito akirota de ĝia eburo kaj forgesinta la bonvolecon, kiun la elefanto montris al li, reiris al la monto por mortigi la elefanton kaj preni la eburon.

La ĉasisto, sciiĝinte ke la elefanto estis serĉanta Budhecon, alivestis sin per la robo de budhista monaĥo por ne doni gardemon, proksimiĝis al la elefanto en la monto, kaj pafis venenan sagon.

La elefanto sciiĝis, ke ĝia morto estas proksima, kaj ke la ĉasisto estis venkita de vulgara deziro al rekompenco. Tial ĝi havis kompaton por li kaj ŝirmis lin inter siaj kvar gamboj por protekti la ĉasiston kontraŭ

venĝoj de aliaj furiozaj elefantoj. Tiam la elefanto demandis al la ĉasisto, kial li faris tian stultan agon. La ĉasisto rakontis pri la rekompenco kaj konfesis, ke li deziris ĝiajn ses dentegojn. La elefanto tuj rompis la dentegojn frapante ilin kontraŭ arbo, donis ilin al la ĉasisto, kaj diris, “De tiu ĉi ofero mi kompletigis mian trejnadon por Budheco kaj renaskiĝos en la Puran Landon. Kiam mi fariĝos Budho, mi helpos vin por forigi viajn tri venenajn sagojn de avideco, kolero kaj malvido.”

3. En arbustaro ĉe la piedo de la Himalajo iam loĝis unu papago kune kun multaj bestoj kaj birdoj. Iun tagon fajro estiĝis en la arbusto pro la frotado de bambuoj, kiun kaŭzis forta vento. Birdoj kaj bestoj estis timigitaj en konfuzo. La papago, sentante kompaton por ilia timo kaj sufero, kaj dezirante repagi por la bonkoreco, kiun ĝi ricevis de la arbustaro, kie ĝi povis kaŝi sin, provis fari ĉion, kion ĝi povis. Ĝi trempis sin en proksima lageto, flugis super la fajron, kaj verŝis gutojn da akvo sur la fajron por estingi ĝin. Ĝi ripetis tion diligente kun menso de kompto kaj kun dankemo al la arbustaro.

Tiu ĉi spirito de bonkoreco kaj sinofero estis rimarkita de dio, kiu malsupren venis de la ĉielo kaj diris al la papago, “Vi havas bravan animon, sed kiel vi povus estingi tian grandan fajron per kelkaj gutoj da akvo?” La papago respondis, “Estas nenio, kion la spirito de

La Vojo de Purigado

dankemo kaj sinofero ne povas plenumi. Mi provos ripete kaj ripete ankaŭ en mia venonta vivo.” La granda dio estis impresita de la spirito de la papago, kaj ili kune estingis la fajron.

4. Antaŭ longa tempo en la Himalajo vivis birdo, kiu havis unu korpon kaj du kapojn. Iam unu el la kapoj rimarkis, ke la alia kapo manĝas iun dolĉan frukton. Ĝi sentinte ĵaluzon, diris al si, “Mi do manĝu venenan frukton.” Kaj ĝi manĝis venenon kaj la birdo mem mortis.

5. Iun fojon la vosto kaj la kapo de serpento kverelis pri tio, kiu el ili estu en antaŭo por rampi. La vosto diris, “Vi ĉiam prenas gvidon, sed tio ne estas justa. Vi devas lasi min iri antaŭ vi de tempo al tempo. La kapo respondis, “Estas la natura leĝo, ke mi estu la antaŭa. Mi ne povas ŝanĝi mian rolon pro vi.”

Sed la kverelo daŭris. Iun tagon la vosto ligis sin al arbo kaj tiel malebligis la kapon antaŭeniri. Kiam la kapo laciĝis de la baraktado kaj fine la vosto antaŭeniris. Pro tio la serpento falis en la kavon de fajro kaj brulmortis.

En la mondo de naturo troviĝas adekvata ordo kaj ĉio havas sian propran funkcion. Se tiu ĉi ordo estas konfuzita, la funkciado rompiĝas kaj la tuta ordo ruiniĝas.

6. Iam estis viro kolerema. Iun tagon du viroj parolis pri li antaŭ lia domo. Unu diris al la alia, “Li estas bona homo, sed estas tre malpacienca; li havas koleriĝan temperamenton kaj emas tuj ekkoleri.” La viro subaŭdis la rimarkon kaj elkuris el la domo por ataki la du virojn; li batis, frapis kaj vundis ilin.

Saĝulo akceptas konsilon pri sia eraro, ekzamenas sin mem, kaj plibonigas sian konduton, dum malsaĝulo, aŭdinte konsilon pri siaj malbonaĵoj, ne nur malestimas la konsilon sed ripetas la saman eraron.

7. Foje estis riĉa sed malsaĝa viro. Kiam li vidis belan tri-etaĝan domon de alia homo, li enviis ĝin kaj decidis havi tian domon, pensante ke li mem estas tiel riĉa. Do li venigis ĉarpentiston kaj ordonis lin konstrui tiel same belan domon.

La ĉarpentisto konsentis, kaj tuj komencis konstrui. Li konstruis unue la fundamenton, poste la unuan etaĝon, la duan etaĝon kaj la trian etaĝon. Sed la malsaĝulo diris senpacience, “Mi ne bezonas fundamenton, nek la unuan etaĝon, nek la duan etaĝon; mi bezonas la belan trian etaĝon. Konstruu ĝin rapide”

Malsaĝulo ĉiam pensas nur pri rezulto kaj estas senpacienca, ne tenante penon, kiu necesas por havi bonajn rezultojn. Povas esti nenia rezulto bona sen ĝusta peno, same kiel la tria etaĝo ne povas esti sen la fundamento kaj la unua kaj la dua etaĝoj.

8. Iu malsaĝulo boligis mielon. Kiam lia amiko subite vizitis lin, li volis regali lin per iom da mielo. Sed ĝi estis tro varmega; li ventumis ĝin por malvarmigi, ne estinginte la fajron,. Tiel same, ne estas eble akiri la mielon de klara saĝeco, ne estingante la fajron de vulgaraj pasioj.

9. Foje estis du demonoj, kiuj pasigis tutan tagon por disputi kaj kvereli pri unu kesto, unu bastono kaj unu paro da ŝuoj. Iu viro preterpasante demandis, “Kial vi disputas pri tiuj objektoj? Kian magian forton ili havas? Kial vi devas kvereli por posedi ilin?”

La demonoj klarigis al li, ke el la kesto ili povas venigi ion ajn, kion ili deziras — manĝaĵon, vestaĵon aŭ trezorojn, per la bastono ili povas venki malamikojn, kaj kun la paro da ŝuoj ili povas vojaĝi tra la aero.

Aŭdinte tion, la viro diris, “Kial vi kverelas? Se vi estos for de ĉi tie por momento, mi povas dividi la objektojn egale al vi.” Kaj la du demonoj retiris sin kaj tuj

foriris. Kaj la homo tuj surmetis la ŝuojn, ekprenis la keston kaj la bastonon kaj deflugis tra la aero.

“La demonoj” ĉi tie simbolas homojn de herezaj kredoj. “Kesto” signifas la mondonacon. Ili ne komprenas, ke multaj trezoroj povas esti produktataj el bonfarado. “Bastono” signifas la praktikadon de koncentriĝo de la animo. Ili povas venki ĉiujn vulgarajn dezirojn. “Paro de ŝuoj” signifas la puran disciplinon de penso kaj kondukado, kiu kondukas ilin for de ĉiuj deziroj. Ne sciante ĉi tion, ili kverelis kaj disputis pri la kesto, la bastono kaj la paro da ŝuoj.

10. Foje iu viro estis vojaĝanta sola. Kiam fariĝis krepusko, li venis al neokupita domo kaj decidis tranokti tie. Noktomeze unu demono alportis kadavron de homo kaj metis ĝin sur la plankon. Post nelonge alia demono aperis kaj pretendis, ke la kadavro apartenas al li, kaj ili kverelis pri ĝi.

La unua demono diris, ke estas senutile kvereli plu pri ĝi, kaj proponis lasi juĝon al alia atestanto por decidi posedanton de la kadavro. La alia demono konsentis tion, kaj ekvidinte la viron kaŭrantan en angulo, demandis lin, kiu la unua alportis la kadavron. La viro terure ektimis, ĉar li bone sciis, ke kian ajn decidon li faros, li kolerigos demonon, kiu malgajnos la kadavron, kaj estos mortigita

de li. Sed la viro decidis diri malkaŝe tion, kion li vidis.

Kiel li antaŭsupozis, tio kolerigis la duan demonon, kiu deŝiris unu el liaj brakoj. Sed la unua demono anstataŭigis la perditan brakon per tiu de la kadavro. La furiozanta demono deŝiris lian alian brakon, sed la unua demono tuj anstataŭigis ĝin per la alia brako de la kadavro, kaj tiel iris ĝis ambaŭ brakoj, ambaŭ kruroj, la kapo kaj la korpo; ili estis unu post la alia deŝiritaj kaj anstataŭigitaj per la respondaj partoj de la kadavro. Tiam la du demonoj, vidinte la partojn de la viro forĵetitajn sur la planko, kolektis kaj manĝis ilin, kaj poste foriris.

La kompatinda viro, kiu rifuĝis en la senhoman domon, estis ĉagrenita de sia malfeliĉo. La partoj de lia korpo, kiujn la demonoj formanĝis, estis donitaj de liaj gepatroj, kaj tiuj ĉi partoj, kiuj nun apartenas al li, estas tiuj de la kadavro. Kiu do estas li nun? Pripensante ĉi tiujn faktojn, li ne povis ordigi ilin kaj elvadis el la domo kiel frenezulo. Alveninte al iu templo, li eniris en ĝin kaj rakontis sian ĉagrenon al la tieaj monaĥoj.

Oni povis vidi la veran signifon de sen-egoeco en tiu ĉi rakonto.

11. Iam bela virino en bela vesto vizitis ies domon. La mastro de la domo demandis ŝin, kiu ŝi estas. La virino respondis, ke ŝi estas diino de riĉeco. La mastro de la

domo ĝojis kaj afable ŝin gastigis.

Post nelonge aperis alia virino malbela kaj vestita malbele kaj malriĉe. La mastro demandis, kiu ŝi estas. La virino respondis, ke ŝi estas diino de malriĉeco. La mastro estis surprizita kaj volis forpeli ŝin el la domo, sed la virino rifuzis foriri, dirante, “La virino de riĉeco estas mia fratino. Inter ni estas interkonsento, ke ni neniam vivu apartaj; se vi forpelas min, ŝi iros kune kun mi.”. Tiel dirinte, la malbela virino tuj foriris, kaj ankaŭ la bela virino malaperis.

Kie estas naskiĝo, tie estas morto. Kie estas feliĉo, tie estas malfeliĉo. Malbonaj aferoj sekvas bonajn aferojn. Homoj devas klarvidi tion ĉi. Malsaĝuloj timegas malfeliĉon kaj strebas gajni feliĉon. Sed tiuj, kiuj serĉas Vervekiĝon, devas transcendi ilin ambaŭ kaj devas ne alteniĝi al ili.

12. Iam vivis malriĉa pentristo, kiu foriris de sia domo por serĉi sian fortunon, lasante hejme sian edzinon. Post tri jaroj da malfacilaj klopodoj li povis ŝparis tri cent pecojn da oro kaj decidis reiri al sia hejmo. Survoje li venis al granda templo, kie solena ceremonio de oferado ĵus okazis. Li estis treege impresita kaj diris al si, “Ĝis nun mi pensis nur pri estanteco, sed neniam konsideris

La Vojo de Purigado

mian estontecan feliĉon. Estas parto de mia bona fortuno, ke mi venis al tiu ĉi loko. Mi devas utiligi tion por planti semojn de merito.” Pensante tiel, li donacis sian tutan ŝparitan monon al la templo kaj revenis senmona al sia hejmo.

Kiam li revenis hejmen, lia edzino riproĉis lin, ĉar li alportis al ŝi neniom da mono. La kompatinda pentristo respondis, ke li gajnis iom da mono, sed rezervis ĝin en sendanĝera provizejo. Kiam ŝi demandis pri la loko, kie li rezervis, li konfesis, ke li donacis ĝin al la monaĥoj de iu templo.

Tio kolerigis la edzinon. Ŝi insultis sian edzon kaj fine akuzis lin al la distrikta juĝejo. Kiam la juĝisto demandis la pentriston pri lia defendo, li diris, “Mi ne agis malsaĝe, ĉar mi gajnis monon per peniga klopodo dum longa tempo kaj volis uzi ĝin kiel semon por estonteca bona fortuno. Kiam mi venis al la templo, ŝajnis al mi, ke tie estas la kampo, kie mi devas planti mian oron kiel semon por bona fortuno. Kiam mi donacis al la monaĥoj la oron, ŝajnis al mi, ke mi forĵetis ĉian avidecon kaj avarecon el mia menso, kaj mi konstatis, ke vera riĉo ne estas oro, sed menso.”

La juĝisto laŭdis la spiriton de la pentristo, kaj tiuj, kiuj aŭdis tion, montris sian favoron helpante lin en

diversaj manieroj. Kaj poste la pentristo kaj lia edzino eniris en konstantan bonan fortunon.

13. Iu viro, kiu loĝis apud tombejo, nokte aŭdis ies voĉon el tombo voki lin. Li estis tiel timigita, ke li ne povis mem esplori la voĉon. La sekvan tagon li parolis pri tio al siaj kelkaj amikoj. Kuraĝulo el la amikoj decidis serĉi la lokon, de kie la voĉo venis.

Dum tiu viro estis tremanta pro timo, la brava amiko iris al la tombejo, kaj certe la saman voĉon li aŭdis el tombo. Li demandis al la voĉo, kio ĝi estas, kaj kion ĝi deziras. La voĉo respondis el sub la tero; “Mi estas kaŝita trezoro, kiun mi mem decidis doni al iu alia. Mi volis donaci ĝin al tiu viro en la lasta nokto, sed li estis tiel timema, ke li ne venis; tial mi min donacu al vi, kiu taŭgas por ricevi. Morgaŭ matene mi venos al via domo kune kun miaj sep subuloj.”

La amiko diris, “Mi atendas vin, sed bonvolu diri al mi, kiel mi devas regali vin?” La voĉo respondis, “Ni venos en la roboj de monaĥo. Antaŭ ĉio pretigu vian ĉambron por ni; lavu vian korpon kaj purigu la ĉambron, kaj atendu min preparante ok bovlojn plenigitajn per kaĉo. Post manĝo, konduku nin unu post la alia en la

La Vojo de Purigado

ĉirkaŭbaritan ĉambron, kie ni aliformigos nin mem en potojn plenajn de oro.

En la sekva mateno li lavis sian korpon kaj purigis la ĉambron tiel, kiel al li estis sugestite, kaj atendis la aperon de la ok monaĥoj. En la ĝusta tempo ili aperis kaj li akceptis ilin ĝentile. Post kiam ili finis manĝon, li kondukis ilin unu post la alia en la ĉirkaŭbaritan ĉambron, kie ĉiu monaĥo aliformigis sin en poton plenan de oro.

En la sama vilaĝo estis tre avida viro. Li sciigis pri la okazaĵo kaj deziris la potojn plenajn de oro. Li invitis aliajn ok monaĥojn al sia domo. Post ilia manĝado, li kondukis ilin en la ĉirkaŭbaritan ĉambron, sed ili ne aliformigis sin en la potojn, sed fariĝis koleraj kaj krie akuzis la avidan viron al la polico, kiu fine arestis lin.

La unua timema viro, aŭdinte ke la voĉo de la tombo alportis trezoron al la brava viro, iris al lia domo kaj avide postulis la oron, insistante ke ĝi apartenas al li, ĉar la voĉo estis unue adresita al li. Kiam la timema viro provis preni la potojn, li trovis multe da serpentoj levantaj iliajn kapojn por ataki lin.

La reĝo de tiu ĉi lando aŭdis tion kaj juĝis, ke la poto apartenas al la brava viro, kaj diris jenan rimarkon: “Ĉio en la mondo similas al tiu ĉi afero. Malsaĝuloj

deziras nur bonajn rezultojn, sed ili estas tiel timemaj por strebi al la celo, kaj ili ĉiam malsukcesas. Ili neniam fidas sian forton nek havas kuraĝon por fronti kontraŭ la interna batalado de menso, de kiu sola vera paco kaj harmonio povas esti akirataj.

LA VOJO DE PRAKTIKO

I

SERĈADO DE LA VERO

1. Se temas pri serĉado de vero, troviĝas diversaj demandoj negravaj. De kiaj materialoj estas konstruita la universo? Ĉu ĝi estas eterna? Ĉu ĝi havas limon? Kiamaniere estas organizita tiu ĉi socio de homoj? Kia estas la ideala formo por la socio? Se vi prokrastas serĉadon de la vojo kaj praktikon por Vervekiĝo tiel longe, dum tiuj ĉi demandoj ne estas solvitaj, vi mortos, antaŭ ol vi trovos la vojon.

Supozu, ke iu viro estas pafita per venena sago kaj liaj parencoj kaj amikoj kunvenintaj volas voki kuraciston por eligi la sagon kaj kuraci lin kontraŭ la veneno.

Supozu, ke la vundito diras, “Atendu momenton! Antaŭ ol vi eligos la sagon, mi deziras scii, kiu pafis la sagon? Ĉu tiu estis viro aŭ virino? Ĉu tiu estis noblulo aŭ kamparano? Kaj el kio estas farita la pafarko? Ĉu ĝi estas granda aŭ malgranda? Ĉu ĝi estas farita el ligno aŭ bambuo? El kio estas farita la arkoŝnuro? Ĉu ĝi estas fibro aŭ tendeno? Ĉu la sago estas el visterio aŭ fragmito? Kio estas ĝia plumo? Atendu eligi la sagon, ĝis mi estos informita pri ĉiuj ĉi aferoj!” Kio okazos al li?

Antaŭ ol li estos informita pri tiuj ĉi demadoj, sendube la veneno cirkulos tra la korpo kaj li mortos. En tiu ĉi okazo, tio kion ni devas unue pripensi, estas eligi la sagon kaj kuraci la vundon, por ke la veneno ne cirkulu en la tuta korpo.

Kiam fajro de pasioj danĝerigas la mondon, la demando pri la konstruo de la universo apenaŭ gravas. Kia estas la ideala formo de la homa komunumo estas ne tre grava por pritrakti.

La demandon, ĉu la universo havas limon, aŭ ĉu ĝi estas eterna, oni povas flanken lasi ĝis estos trovita ia maniero estingi la fajron de naskiĝo, maljuniĝo, malsaniĝo kaj morto. En la mezo de melankolio, tristo, sufero kaj ĉagreno, oni devas unue serĉi la vojon por solvi tiujn ĉi problemojn kaj strebi al la praktikado de la vojo.

La instruo de la Budho inkludas gravaĵojn, kiujn ni devas koni, kaj ekskludas negravaĵojn. Nome, la Budho instruas al homoj, ke ili devas lerni tion, kio estas lernenda, forigi tion, kio estas forigenda, praktiki tion, kio estas praktikenda, kaj klarvidi tion, kio estas klarvidenda.

Tial, homoj devas scii, kio estas la plej grava, kiu problemoj devas esti solvita la unua, kaj kiu tasko estas la

plej urĝa por ili. Por scii ĉi supre menciitajn aferojn, antaŭ ĉio ili devas entrepreni trejni sian menson; t.e. ili devas unue peni regi sian menson.

2. Supozu, ke iu viro eniras en arbaron por preni medolon, kiu kreskas en la centro de arbo, kaj revenis kun branĉoj kaj folioj, pensante, ke li jam akiris medolon. Tio estas tute stulta. Sed homoj ofte kontentiĝas nur kun arbaj eksteraĵoj, kvankam ilia vera celo devas esti kapti la internan esencon.

Ĉi tie arba medolo signifas veron, kiun homoj serĉas kun la deziro liberiĝi de naskiĝo, maljuniĝo, malsaniĝo kaj morto, aŭ de malĝojo, lamento, sufero kaj ĉagreno. Se iu homo, gajninte iom da respekto kaj honoro, fariĝas memkontenta kaj tro fiero, laŭdas sin mem kaj mallaŭdas aliajn, tiu eraras same kiel la viro, kiu pensas, ke li akiris arban medolon, kvankam li efektive akiris nur branĉojn kaj foliojn.

Se iu kontentiĝas kun iom da progreso, kiun tiu faris per malgranda klopodo, haltigas sian klopodon kaj iĝas fiero kaj aroganta, tio ankaŭ samas kiel la konduto de la supre menciita viro, kiu efektive akiris nur arban ŝelon.

Kaj se iu trovas, ke ties menso fariĝis pli trankvila

kaj ties penso pli klara, kaj haltigas sian klopodon kaj iĝas fieraj kaj arogantaj, tio ankaŭ samas kiel la konduto de la supre menciita viro, kiu efektive akiris nur arban endodermison.

Kaj se iu iĝas fieraj kaj arogantaj, opiniante ke tiu gajnis la kapablon de intuicia kompreno, tiu estas sama kiel la viro, kiu pensas, ke li akiris arban medolon, kvankam li efektive akiris arban fibron. Ĉi tiuj serĉantoj facilanime kontentiĝas de sia nesufiĉa klopodado, iĝas fieraj kaj arogantaj, haltigas sian klopodon, enfalas en pigrecon. Konsekvence ili denove invitos suferojn.

Tiuj, kiuj serĉas la veran vojon al Vervekiĝo, devas ne esperi facilan aŭ agrablan taskon, nek esti plezuraj pro respekto, honoro aŭ oferaĵoj. Kaj plie ili devas ne celi etan klopodon nek bagatelan progreson en trankvileco, kono kaj klarvidado.

Antaŭ ĉio homoj devas klare teni en sia menso la fundamentan kaj esencan naturon de tiu ĉi mondo de naskiĝo-kaj-morto.

3. La mondo ne havas sian propran substancon. Ĝi aperas laŭ la konkordo de kaŭzoj kaj kondiĉoj, kiuj havis sian originon, sole kaj ekskluzive, en la aktiveco de la

menso, kiu estas instigita de malsaĝo, mem-trompo, deziroj kaj ampasio. La mondo de iluzio ne estas io ekstera, pri kiu la menso false konceptas. Ĝi havas nenian ajn substancon, sed aperas laŭ la proceso de la menso mem, montrante siajn proprajn iluziojn. Ĝi estas fondita kaj konstruita de la deziroj de la menso, de ĝiaj suferoj kaj baraktoj akompanantaj la doloron kaŭzitan de ĝiaj propraj avideco, kolero kaj malsaĝo. Homoj, kiuj serĉas la vojon al Vervekiĝo, devas esti preta je batalado kontraŭ ĉi tia menso por atingi sian celon.

4. “Ho, mia menso! Kial vi ŝvebas tiel maltrankvile super la ŝanĝiĝemaj cirkonstancoj de vivo ? Kial vi igas min tiel konfuza kaj maltrankvila? Kial vi instigas min kolekti tiel multe da aĵoj? Vi similas al plugilo, kiu frakasiĝas en pecojn antaŭ la komenco de plugado; vi similas al direktilo, kiu estas malmuntita, ĝuste kiam oni estas ekveturonta al la maro de naskiĝo-kaj-morto. Se ni ne bone utiligas tiun ĉi vivon, por kio ni ripetadis renaskiĝojn?”

“Ho, mia menso! Iun fojon vi igis min naskiĝi kiel reĝo, kaj alian fojon vi igis min naskiĝi kiel ekzilito almozanta manĝaĵojn de loko al loko. Kelkajn fojojn vi igis min naskiĝi en ĉiela luksa domo, en kiu mi vivis ekstaza, sed poste vi forpelis min en la fajron de infero.”

“Ho, mia malsaĝa, malsaĝa menso! Tiel vi gvidis min al diversaj vojoj, kaj mi ĉiam obeis vin. Sed nun mi aŭdis la instruon de la Budho; tial vi ne plu ĝenu min kaj ne kaŭzu pluajn suferojn, sed lasu min serĉi Vervekiĝon humile kaj pacience.”

“Ho, mia menso! Se vi nur lernus, ke ĉiuj aĵoj ne havas substancon kaj estas efemeraj, se vi nur lernus ne alkroĉi al aĵoj, ne deziregi aĵojn, ne kapitulaci al avideco, kolero kaj malsaĝo, tiam ni povus vojaĝi en trankvilo. Tiam tranĉante la katenon de deziroj per la glavo de saĝo, kaj ne ĝenante de ŝanĝiĝantaj cirkonstancoj — avantaĝo aŭ malavantaĝo, gajno aŭ perdo, laŭdo aŭ klaĉo —, ni povus resti en paco.”

“Ho, mia kara menso! Tiu estas vi, kiu unue vekis en mi la volon serĉi la vojon; tiu estas vi, kiu sugestis al mi serĉi Vervekiĝon. Tamen kial vi nun tiel facile cedas al avideco, al emo al komforteco, kaj al plezuro ekscitita?”

“Ho, mia menso! Kial vi kuras tien kaj ĉi tien sen difinita celo? Lasu min transpasi ĉi tiun vastan maron de iluzio. Ĝis nun mi agadis laŭ via deziro, sed nun vi devas agadi laŭ mia deziro, kaj ni kune sekvu la instruon de la Budho.”

“Ho, mia kara menso! Montoj, riveroj kaj maroj

estas ŝanĝiĝemaj kaj plenaj de katastrofoj. Kie ni povas trovi trankvilecon en tiu ĉi mondo de iluzio? Ni sekvu la instruon de la Budho kaj transiru al la alia bordo, al Vervekiĝo.”

5. Tiuj, kiuj vere serĉas la vojon al Vervekiĝo, kun forta preteco antaŭenmarŝas. Tial eĉ se ili renkontas mokridantojn aŭ klaĉantojn, ili neniam ŝancelas sian decidon. Eĉ se iu batas ilin per pugno, ĵetas ŝtonon al ili kaj atakas ilin per glavo, ili neniam havas koleron en sia menso.

Eĉ se malamikoj detranĉus ilian kapon de la trunko, la menso devas ne esti ĝenata. Se la menso de vojserĉantoj fariĝas malluma pro tio, tio signifas, ke ili ne estas vera sekvanto de la instruo de la Budho. Kio ajn okazus, ili devas resti solidaj, firmaj, senmovaj, ĉiam radiante kun la menso de kompato kaj favoro. Venu kalumnio, venu malfortuno! Tamen vojserĉantoj devas decide resti semovaj kaj trankvilaj en sia menso, plenigite de la instruo de la Budho.

Por atingi Vervekiĝon oni devas provi plenumi ĉiajn ajn taskojn malfacile plenumebajn, elteni aferojn malfacile elteneblajn, kaj donaci aĵojn malfacile donaceblajn. Se iu diras, ke por atingi Vervekiĝon oni

devas limigi sian manĝaĵon je unu rizograjno tage, manĝu nur tiom. Se la vojo al Vervekiĝo trapasas fajron, ne hezitu trapasi fajron.

Sed donacinte aŭ plenuminte, oni devas ne havi la penson «Mi donacis» aŭ «Mi plenumis». Oni devas agi tiel, ĉar tio estas saĝa kaj prava afero. Oni devas agi kun la spirito de kompatato; tio estas same kiel patrino flegas sian malsanan infanon. Patrino neniam havas la penson «Mi flegis».

6. Antaŭ multaj jaroj vivis reĝo, kiu amis sian popolon kaj sian landon. Li regis sian landon kun saĝo kaj bonkoro. Pro tio lia lando prosperis kaj estis paca. Li ĉiam deziris al si pli grandan saĝon kaj klerecon; li eĉ oferis rekompencan al iu ajn homo, kiu povas gvidi lin al valora instruo.

Lia fervoro kaj saĝo finfine atingis la atenton de dioj. Ili decidis unue provi lin. Iu dio aliformiĝinte en demonon aperis antaŭ la pordo de la reĝa palaco, kaj diris, “Bonvolu konduki min antaŭ la reĝon, ĉar mi havas sanktan instruon por li.” La reĝo petis la instruon. Ĉe tio la demono subite en timiga formo postulis manĝaĵon dirante, “Mi ne povas instrui ĝin, ĝis mi ekhavas manĝaĵon.” Tiam la plej bongusta manĝaĵo estis oferita

antaŭ la demono, sed la demono eĉ insistis, ke li devas ekhavi varman homan karnon kaj sangon. Ĉe tio la kronprinco decidis doni sian korpon al la demono kaj ankaŭ la reĝino decidis doni sian korpon. Sed ankoraŭ la demono ne estis kontenta kaj plie postulis la korpon de la reĝo mem.

Tiam la reĝo kun aplombo diris, “Mi volonte oferu al vi mian korpon, sed mi ne povas morti, antaŭ ol mi aŭdos la instruon.”

La demono donis sekvantan instruon: “Lamento naskiĝas el la pasio, timo naskiĝas el pasio. Tiuj, kiuj forigis pasion, neniam havas lamenton nek timon.” Subite la demono ŝanĝis sin en la originan figuron de la dio. Samtempe la mortintaj princo kaj reĝino aperis en siaj antaŭaj figuroj.

7. Iam vivis iu praktikanto, kiu serĉis la Veran Vojon en la Himalajo. Li tute ne ŝatis iajn ajn trezorojn de la tero nek la plezurojn de ĉielo. Li nur serĉadis la instruon, kiu povas forigi ĉiujn mensajn iluziojn.

La dioj, kortuŝite de lia fervoreco kaj sincereco, decidis provi lian menson. Do unu el la dioj ŝanĝis sian figuron en demonon kaj aperis en la Himalajo, recitante,

“Ĉio ŝanĝiĝas, ĉio aperas kaj malaperas.”

La praktikanto, aŭdinte ĉi tiun kanton treege ĝojis, kvazaŭ li estus trovinta fonton de malvarmeta akvo, aŭ kvazaŭ sklavo estus liberigita neatendite. Li diris al si mem, “Finfine mi trovis veran instruon, kiun mi delonge serĉadis.” Li sekvis la voĉon. Dezirante trovi la recitinton de la vero, li renkontis teruraspektan demonon. Kun timemo li proksimiĝis al la demono kaj demandis, “Ĉu estis vi, kiu recitis la sanktan version, kiun mi ĵus aŭdis? Se estis vi, bonvolu reciti ĝin plu.”

La demono respondis, “Jes, ĝi estas mia verso. Sed ĉar mi estas tiel malsata, ke mi ne povas reciti plu, ĝis mi manĝos ion.”

La praktikanto fervore petis de li recii ĝin dirante, “Ĝi havas sanktan signifon kaj la de mi serĉatan instruon. Nun mi aŭdis la parton de ĝi. Bonvolu promesi al mi aŭskulti ĝin plu.”

La demono diris ankoraŭfoje, “Mi estas malsata. Sed se mi povas manĝi karnon kaj sangon de homo, mi recitu la version ĝis la fino.”

Ĉe tio la praktikanto kun aspiro aŭskulti la instruon promesis doni sian propran korpon al la demono. Finfine

la demono kantis la kompletan kanton jene:

Ĉio ŝanĝiĝas,

Ĉio aperas kaj malaperas.

Kiam oni transcendas aperon kaj malaperon,

Jen estas perfekta trankvilo.

Aŭdinte tion ĉi, la praktikanto skribis la version sur rokoj kaj arboj ĉirkaŭe kaj grimpis sur arbon. Poste li ĵetis sin antaŭ la piedojn de la demono. En tiu momento la demono reŝanĝis sian figuron en dion kaj ricevis lian korpon en la manoj sendifekte.

8. Antaŭ multaj jaroj estis fervora vojserĉanto nomata Sadaprarudito. Li forĵetis ĉiun delogon de profito aŭ honoro kaj riskis sian vivon por serĉi la veran vojon. Iun tagon li aŭdis voĉon de ĉielo, kiu diris, “Sadaprarudito, iru rekte al oriento! Timu nek varmon, nek malvarmon. Neniam estu ĝenata de distingo de bono aŭ malbono. Nur paŝu orienten fervore. En la fora oriento vi certe trovos vian veran instruiston kaj akiros Vervekiĝon.”

Sadaprarudito ĝojegis pro tiu ĉi definitiva instrukcio kaj tuj ekvojaĝis orienten. Iufoje li dormis en soleca kampo, iufoje en sovaĝa montaro. Estante vaganto en fremdaj landoj li suferis de persekutado kaj humiligado. Iufoje li vendis sin mem kiel sklavon por satigi sin,

sentante kvazaŭ li vendus siajn karnon kaj oston. Tamen finfine li renkontis veran instruiston kaj petis lian instruon.

Jen estas proverbo: “Bonaĵo ofte renkontas malhelpon.” Sadaprarudito trovis, ke ĝi estas vera, dum sia vojaĝo al vera vojo. Li ne havis monon por aĉeti kelkajn florojn kaj incenson, kiujn li volis oferi al la instruisto. Li provis vendi sian servon, sed li trovis neniun, kiu dungas lin. Ŝajnis al li, ke iu malbona spirito malhelpas lin kaj deturnigi lin de la celo. La vojo al Vervekiĝo estas tre malfacila, kaj eble ĝi kostas homan vivon.

Sadaprarudito ne havis monon por aĉeti paperon kaj inkon, per kiuj li povas skribi la instruon de la gvidanto. Tial li pikis sian brakon per glavo kaj verŝis sian sangon, per kiu li skribis la vortojn de la gvidanto. Tiamaniere li akiris la altvaloran Veron.

9. Iam estis knabo nomata Sudano, kiu ankaŭ deziris Vervekiĝon kaj fervore serĉis la vojon. De fiŝkaptisto li lernis mirindaĵon pri la maro. De kuracisto li lernis kompaton al malsanuloj suferantaj. De riĉulo li lernis, ke ŝpari malgrandan sumon da mono estas sekreto de lia

granda riĉaĵo, kaj pensis, ke estas necese konservi ĉiun etan gajnon por iri al la vojo al Vervekiĝo.

De meditanta monaĥo li lernis, ke la pura kaj paca menso havas miraklan forton por purigi kaj trankviligi la menson de aliaj homoj. Foje li renkontis virinon havantan noblan karakteron kaj estis impresita de ŝia favorema spirito. De ŝi li lernis, ke amo estas la frukto de saĝo. Foje li renkontis maljunan asketon, kiu diris al li, ke por atingi celon li devas supreniri sur monton de glavoj aŭ trapasi valon de fajro. Tiel, laŭ siaj spertoj Sudano lernis, ke vera instruo povas esti akirata de ĉio, kion li vidis aŭ aŭdis.

Li lernis paciencon de malriĉulo kaj fizike handikapita virino; li lernis lecionon de simpla feliĉo rigardante infanojn ludantajn sur strato; de ĝentilaj kaj humilaj homoj, kiuj deziras nenion, kion ordinaraj homoj deziras, li lernis la sekreton vivi pace kun la tuta mondo.

Li lernis lecionon de harmonio el la komponado de bonodoraj incensaĵoj, kaj lecionon de dankemo el la aranĝado de floroj. Iun tagon en arbaro li ripozis sub granda arbo kaj vidis etan arbon kreskantan apud la arbo velkinta kaj jam falinta. Tio donis al li la instruon, ke homa vivo ne estas konstanta.

Tage sunlumo kaj nokte brilantaj steloj ĉiam freŝigis

lian spiriton per la sperto de lia longa vojaĝo. Tiel Sudano profitis de la spertoj de sia longa vojaĝo.

Vere tiuj, kiuj serĉas Vervekiĝon, devas pensi pri sia menso kvazaŭ pri kastelo gardenda kaj ornamenda. Ili devas larĝe malfermi la pordojn de sia menso direktita al Budho, inviti Ĝin kun respekto kaj humilo en la internon de sia menso, kaj oferi al Ĝi la incenson de konfido kaj la florojn de ĝojo.

II DIVERSAJ VOJOJ

1. Por tiuj, kiuj serĉas Vervekiĝon, estas la triopa trejnado kiel praktika metodo. Ili devas kompreni kaj sekvi ĝin: la unua ero estas disciplino por praktika konduto; la dua ero estas koncentrado de menso; la tria ero estas saĝo.

Kio estas disciplino? Ĉiuj vojserĉantoj, ĉu monaĥo aŭ laiko, devas observi la preceptojn por bona konduto. Ili devas regi sian menson kaj korpon kaj protekti la pordojn de la kvin sensoj. Ili devas timi eĉ etan kulpon kaj momenton post momento devas penadi fari nur bonajn agojn.

Kion signifas koncentrado de menso? Ĝi signifas forigon de avideco aŭ malbonaj deziroj kaj teni la menson pura kaj trankvila.

Kio estas la saĝo? Ĝi estas la kapablo perfekte kompreni kaj pacience akcepti la Noblan Kvaropan Veron — sciiĝi pri la fakto de sufero kaj ĝia naturo; pri la kaŭzo de sufero: pri la finiĝo de sufero: kaj pri la Nobla Vojo, kiu kondukas al la fino de sufero.

Tiuj, kiuj fervore sekvas tiun ĉi triopan trejnadon, povas esti nomataj disĉiploj de Budho.

Supozu, ke azeno, kiu ne havas bonan formon, nek voĉon nek kornojn kiel tiujn de bovo, sekvas bovaron kaj pretendas, “Vidu, mi ankaŭ estas bovo.” Kiu kredas ĝin? Tiel same estas stulte, ke iu ne sekvante la triopan trejnadon fanfaronas, ke li/ŝi estas vojserĉanto aŭ disĉiplo de Budho.

Por gajni rikolton de kamparo en aŭtuno, kamparano devas anticipe en printempo devas plugi, prisemi kaj irigacii kampojn, kaj ankaŭ elradiki herbaĉojn. Tiel same, serĉantoj de Vervekiĝo devas sekvi la triopan trejnadon. Kamparanoj ne povas atendi, ke ili vidos burĝonojn hodiaŭ, grajnoj morgaŭ kaj rikolton postmorgaŭ. Tiel

same serĉantoj de Vervekiĝo ne povas forigi pasiojn hodiaŭ, detruiri alkroĉiĝon morgaŭ kaj akiri Vervekiĝon postmorgaŭ.

Ankaŭ post kiam kamparanoj prisemas kampojn, kreskaĵoj bezonas ilian paciencon laboradon dum longa tempo kaj atendi ŝanĝiĝon de sezono. Tiamaniere ekestas burĝonoj kaj laste rikolto. Tiel same, por akiri Vervekiĝon, praktikantoj devas kulturi la teron de Vervekiĝo laŭ la triopa trejnado, t.e. disciplino, koncentrado de menso kaj saĝo.

2. Estas malfacile paŝi sur la vojo kondukanta al Vervekiĝo, dum oni avidas al luksa vivo, postkuras komforton kaj estas konfuzita de ampasioj. La diferenco inter ĝuado de vivo kaj tiu de la Vera Vojo estas granda.

Kiel jam eksplikite, la menso estas la fonto de ĉiuj aĵoj. Se la menso ĝuas mondumajn aferojn, iluzio kaj sufero sekvos nin neeviteble; sed se la menso ĝuas la Veran Vojon, feliĉo, kontento kaj ĝojego sekvos.

Tial tiuj, kiuj serĉas Vervekiĝon, devas teni sian menson pura kaj pacience sekvi kaj praktiki la triopan trejnadon. Se ili observas la disciplinon, ili konsekvence gajnas koncentradon de menso; kaj se ili gajnas

koncentradon de menso, ilia menso fariĝas klara kaj saĝa, kaj tio kondukas al Vervekiĝo.

Vere, tiu ĉi triopa trejnado — disciplino, koncentrado kaj saĝo — estas vera vojo al Vervekiĝo. Ĉar homoj ne laŭiris la triopan trejnadon, mensaj iluzioj akumuliĝas ĉe ili dum longa tempo. Ili devas ne disputi kun aliaj homoj, sed pacience meditadi en sia interno de pura menso por atingi Vervekiĝon.

3. Se analizi la triopan trejnadon de praktikado, ĝi povas esti klarigita kiel la Nobla Okera Vojo; aŭ kiel la klarvidado el la kvar metodoj, aŭ kiel la ĝusta klopodado el la kvar flankoj, aŭ kiel la kvin fortoj, aŭ kiel la paramito aŭ la perfektigo el la ses branĉoj.

La Nobla Okera Vojo esta la praktikado konsistanta el: la ĝusta vido, la ĝusta penso, la ĝusta vorto, la ĝusta faro, la ĝusta vivo, la ĝusta peno, la ĝusta atento, kaj la ĝusta koncentrado.

La Ĝusta Vido signifas plene kompreni la Noblan Kvaropan Veron, esti konvinkita pri la leĝo de kaŭzo kaj rezulto, kaj ne esti trompita de iluzioj kaj deziroj.

La Ĝusta Penso signifas la rezolutan menson, kiu ne permesas deziregon, avidecon, koleron kaj agon vundi aliajn vivojn.

La Ĝusta Vorto signifas eviti mensogon, senutilan babiladon, kalumnion kaj hipokritan parolon.

La Ĝusta Faro signifas ne mortigi, ne ŝteli kaj ne adulti.

La Ĝusta Vivo signifas eviti hontindan vivmanieron.

La Ĝusta Peno signifas diligentan klopodadon cele al la ĝusta direkto.

La Ĝusta Atento signifas teni puran kaj prudentan menson.

La Ĝusta Koncentrado signifas teni la menson ĝusta kaj trankvila por klarvidi la esencon de la menso, sen ajna neĝusta celo.

4. La klarvidado el la kvar metodoj estas jena: la unua, rigardi la korpon malpuran, klopodante forigi ĉian

La Vojo de Praktiko

alkroĉiĝon al ĝi; la dua, rigardi la sensojn kiel fonton de sufero, kion ajn ili sentas, ĉu doloran aŭ plezuran; la tria, rigardi la menson konstante ŝanĝiĝantan; la kvara, rigardi ĉion en la mondo kiel fenomenon estiĝintan de kaŭzo kaj kondiĉo, kaj konscii, ke nenio restas senŝanĝa por ĉiam.

5. La ĝusta klopodado el la kvar flankoj estas jena: la unua, preventi malbonon antaŭ ol ĝi ĝermas; la dua, fortranĉi malbonon, kiu jam ĝermis; la tria, instigi la menson, por ke bono ĝermu; la kvara, kreskigi bonon, kiu jam ĝermis, kaj grandigi ĝin.

6. La kvin fortoj estas jena: la unua, kapablo de konfido; la dua, kapablo de klopodo; la tria, kapablo de prudenta menso; la kvara, kapablo de koncentrado; la kvina; kapablo teni klaran saĝon. Tiuj ĉi kvin fortoj estas necesaj por Vervekiĝo.

7. La paramito aŭ la perfektigo el la ses branĉoj estas jena: la unua, perfektigi oferon aŭ donacon; la dua, perfektigi observadon de preceptoj; la tria, perfektigi paciencon; la kvara, perfektigi penadon; la kvina, perfektigi koncentradon de menso; la sesa, perfektigi saĝon. Per tiuj ĉi praktikoj oni povas transiri de tiu ĉi

bordo de iluzio al la bordo de Vervekiĝo.

La praktikado de ofero forigas avaran menson; la praktikado de preceptoj profundigas la penson pri justeco; la praktikado de pacienco helpas por regi la timeman kaj kolereman menson; la praktikado de penado helpas nin esti diligentaj; la praktikado de koncentrado helpas nin regi vagantan menson; la praktikado de saĝo ŝanĝas la malluman kaj konfuzitan menson al pura kaj saĝa menso.

Ofero kaj observo de preceptoj faras la fundamenton necesan por konstrui grandan kastelon, t.e. la tutan praktikadon. Pacienco kaj penado estas la muroj de la kastelo kaj protektas nin kontraŭ malamikoj eksteraj. Koncentrado kaj saĝo estas la armiloj, kiuj protektas nin kontraŭ la atako de naskiĝo-kaj-morto.

Doni almozon al petantoj estas la ago de ofero kompreneble, sed ne estas la Vera Ofero. Vera Ofero devenas de simpatia memvola menso, antaŭ ol estas petite, kaj devas esti konstanta, sed ne kelkfoja.

Se post ofero restas la sento de pento aŭ memlaŭdo, ĝi neniam estas Vera Ofero. Vera Ofero estas tia, kia oni oferas kun ĝojo kaj poste forgesas sin mem kiel oferinton kaj forgesas ankaŭ akceptinton kaj oferaĵon.

La Vojo de Praktiko

Estas sep specoj de ofero, kiujn ĉiuj, eĉ malriĉuloj, povas praktiki. La unua estas la fizika ofero, t.e. oferi servon per sia laboro. La plej alta tipo de tiu ĉi ofero estas oferi sian propran vivon, kio estas rakontota en la sekva parabolo. La dua estas la spirita ofero, t.e. oferi kompatan menson al aliaj viv-estaĵoj. La tria estas la okula ofero, t.e. oferi varman rigardon al aliaj homoj, por ke ili estu trankvilaj. La kvara estas ofero de milda mieno, t.e. ĉiam montri rideton sur vizaĝo. La kvina estas parola ofero, t.e. oferi favorajn kaj varmajn vortojn. La sesa estas ofero de loko, t.e. fordoni sian lokon al aliaj homoj. La sepa estas ofero de domo, t.e. liveri al aliaj homoj sian ĉambron kiel tranoktejon. Tiuj ĉi oferoj povas esti praktikataj de ĉiu ajn en ĉiutaga vivo.

8. Antaŭ longe estis princo nomata Satvo. Iun tagon li kaj liaj du pliaĝaj fratoj iris al arbaro por ludi. Tie ili vidis tigron, kiu naskis sep idojn, kaj kiu pro sia malsato estis manĝonta siajn idojn.

La pliaĝaj fratoj forkuris pro timo, sed la princo Satvo grimpis sur krutaĵon kaj ĵetis sin antaŭ la tigron por savi la tigridojn. Tiel li satigis la patrinan tigron kaj savis la sep idojn.

La princo Satvo agis ĉi tiel tute spontane. Sed en sia

menso li pensis: “Ĉi tiu mia korpo estas ŝanĝanta kaj nekonstanta. Ĝis nun mi amis nur la korpon kaj ne konsciis pri oferado, sed vere nun mi oferu mian korpon por akiri Vervekiĝon.” Lia penso montras, kia estu la vera celkonscio por Vervekiĝo.

9. Troviĝas la Kvar Nemezureblaj Mensostatoj, kiujn serĉanto de Vervekiĝo devas atente teni. Ili estas bonkoreco, kompatato, simpatia ĝojo kaj egalanimeco. Oni povas forigi avarecon per bonkoreco; oni povas forigi koleron per kompatato; oni povas forigi suferon per simpatia ĝojo; oni povas forigi la kutimon de diskriminacio inter amiko kaj malamiko per egalanimeco.

Estas granda bonkoreco doni al aliaj homoj feliĉon kaj kontenton; estas granda kompatato forigi suferon kaj malĝojon de aliaj homoj; estas granda simpatia ĝojo fari aliajn homojn feliĉaj kaj kontentaj kun la menso de ĝojo; estas granda egalanimeco konduki al ĉiuj homoj egale kaj sen distingo.

Oni devas teni tiujn ĉi Kvar Nemezureblajn Mensostatojn kaj forigi avarecon, koleron, suferon kaj menson de amo-malamo, sed tio ne estas facila afero. Malbona menso estas malfacile forigebla kvazaŭ gardohundo, kaj ĝusta menso estas facile perdiĝema

kvazaŭ cervo kuranta en arbaro; aŭ malbona menso estas malfacile forigebla kvazaŭ literoj gravuritaj sur ŝtono, kaj ĝusta menso estas facile perdiĝema kvazaŭ vortoj skribitaj sur akvo. Tial, estas plej malfacile en vivo ekzercadi sin por Vervekiĝo.

10. Iam estis junulo nomata Ŝrono, kiu naskiĝis en riĉa familio, sed lia korpo estis malforta denaske. Li estis tre fervora por akiri Vervekiĝon kaj fariĝis disĉiplo de la Budho. Li klopodis tiel penege, ke fine liaj piedoj sangis, tamen li ne povis atingi Vervekiĝon.

La Budho kompatis Ŝronon kaj diris al li, “Ŝrono, vi iam lernis ludi harpon hejme, ĉu ne? Vi scias, ke se la kordoj estas streĉitaj tro forte aŭ malforte, la harpo ne muzikon. Ĝi faras muzikon, nur kiam la kordoj estas streĉitaj tute ĝuste. La trejnado por Vervekiĝo estas simila al la kordo de harpo. Se vi streĉas la kordojn de via menso tro forte aŭ malforte, vi ne povas akiri Vervekiĝon. Vi devas konsideri bone kaj agi saĝe.”

Ŝrono trovis tiun ĉi instruon tre profita, kaj fine gajnis tion, kion li serĉis.

11. Iam estis princo, kiu lerte uzis kvin armilojn. Iun

tagon li estis revenanta al sia hejmo el sia praktikado kaj renkontis monstron, kies haŭto estis nevundebla.

La monstro alproksimiĝis al la princo, sed ĝi ne timigis lin. La princo pafis sagon, sed ĝi ne povis vundi ĝin. Sekve li ĵetis lancon, sed ĝi ne povis penetri la dikan haŭton de la monstro. Sekve li ĵetis bastonon kaj ĵetlancon, sed ili tute malsukcesis. Laste li uzis sian glavon, sed ĝi rompiĝis. Finfine li atakis per siaj pugnoj kaj piedoj, sed vane. Tiam la monstro kaptis lin kaj tenis lin firme. Ĉe tio la princo provis uzi siajn membrojn kaj kapon kiel batalilojn, sed vane.

La monstro diris, “Estas senutile batali kontraŭ mi. Nun mi volas manĝi vin.” La princo respondis, “Eble vi pensas, ke mi jam uzis miajn ĉiujn armilojn, sed ankoraŭ mi havas la plej fortan armilon. Se vi englutos min, mi uzos ĝin, kaj mi trarompos vin el la interno de via stomako.”

La kuraĝo de la princo maltrankviligis la monstron, kiu demandis, “Kiamaniere vi povas agi tiel?” La princo respondis, “Per la forto de Vero.” Tiam la monstro liberigis lin kaj petis de li instrui la Veron.

Tiu ĉi fablo instruas, ke disĉiploj havu kuraĝon en sia penado kaj estu sentima fronte al multe da malfavoraj aferoj.

12. Memfieraĉo kaj senhonteco difektas la homaron, sed memkritiko kaj humila menso protektas homojn. Per tiu ĉi bona menso homoj respektas siajn gepatrojn, pliaĝajn gefratojn kaj superulojn, ĉar ili estas sentemaj pri malhonoro kaj honto. Estas meritplene fari reripenson pri si mem, reteni memhonorigon, kaj senti honton rigardante fiagojn de aliaj homoj.

Se homoj posedas la spiriton de pento, ilia kulpo estingiĝos, sed se ili ne havas la spiriton de pento, ilia kulpo daŭros kaj kondamnos ilin eterne.

Tiu, kiu aŭskultas la veran instruon, multajn fojon pripensas ĝin kaj utiligas ĝin por sia praktikado, povas fari ĝin sia propra posedaĵo.

Tamen tiu, kiu nur aŭdus la veran instruon, ne povas fari ĝin sia propra posedaĵo kaj ne povas atingi Vervekiĝon.

Konfido, modesteco, humileco, pacienco kaj saĝo

estas la gravaj fontoj de forto por tiu, kiu serĉas Vervekiĝon. El ili saĝo estas la plej ĉefa, kaj la aliaj estas la sekvantoj de la saĝo. Dum la ekzercado, se vi amas vulgarajn aferojn, ĝuas sensencajn babiladojn aŭ falas en dormojn, vi nepre retiriĝos de la vojo al Vervekiĝo.

13. En sintrejnado por Vervekiĝo iuj povas progresi pli rapide ol aliaj, sed oni ne bezonas senkuraĝiĝi, vidante aliajn homojn luminiĝintajn pli frue.

Kiam iu praktikas arkpafadon, li ne atendas sukcesi rapide, ĉar li scias, ke se li ekzercas sin pacience, li nepre fariĝos pli kaj pli lerta. Rivero komenciĝas kiel rivereto, sed ĝi pli kaj pli kreskas larĝa, ĝis ĝi fine enfluas en oceanon. Kiel tiuj ĉi ekzemploj montras, se oni ekzercas sin pacience kaj persiste, oni certe atingos Vervekiĝon.

Kiel jam klarigite, se oni tenas siajn okulojn larĝe malfermitaj, oni trovos la instruon ĉie ajn, kaj la ŝancoj al Vervekiĝo aperas ĉie ajn.

Iam estis viro, kiu estis bruliganta incenson. Li rimarkis, ke la bonodoro ne venas nek iras, ne aperas nek malaperas. Tio ĉi kondukis lin al Vervekiĝo.

La Vojo de Praktiko

Iam estis viro, kiu estis vundita de dorno sur sia piedo. Li sentis akran doloron kaj venis al li la penso: “Doloro estas nenio alia ol reago de menso.” De tiu ĉi akcidento sekvis pli profunda penso: “Menso foriras, se oni malsukcesas regi ĝin, dum ĝi fariĝas pura, se oni sukcesas regi ĝin”. Kaj poste Vervekiĝo venis al li.

Jen estis alia viro, kiu estis tre avida. Iun tagon li pripensis sian avidecon kaj ekkonsciis, ke brulligno de avideco povas fariĝi materialo por fajro de saĝo. Jen tio estis la komenco de lia Vervekiĝo.

Jen estas malnova instruo. “Tenu vian menson ebena. Se via menso estas ebena, la tuta mondo estas ĉiam ebena.” Konsideru tion ĉi kaj komprenu, ke distingoj en tiu ĉi mondo estas kaŭzitaj de diskriminaciaj vidpunktoj de la menso. Ankaŭ tie ĉi troviĝas la vojo al Vervekiĝo. Vere la vojo de Vervekiĝo estas tre diversaj.

III

LA VOJO DE FIDO

1. Tiuj, kiuj rifuĝas en la tri trezorojn — Budho, Darmo kaj Samgo —, estas nomataj la disĉiploj de Budho. La disĉiplo de Budho observas la kvar normojn de mensregado — preceptoj, fido, oferado kaj saĝo.

La disĉiploj de Budho praktikas la kvin preceptojn — ne mortigi, ne ŝteli, ne adulti, ne mensogi kaj ne preni ebriigaĵon.

La disĉiploj de Budho havas fidon al la Budha perfekta saĝo. Ili penas forigi avidecon kaj egoismon, kaj praktiki oferadon, Ili komprenas la leĝon de kaŭzo-rezulto, firme tenante en sia menso la efemerecon de vivo. Tiel koni la rezonadon estas saĝo de la disĉiploj.

Same kiel arbo kliniĝanta al oriento nature falas al oriento, tiel tiuj, kiuj aŭskultas la instruon de Budho kaj tenas fidon al ĝi, certe naskiĝos en la lando de Budho.

2. La disĉiploj de Budho estas tiuj, kiuj fidas la tri trezorojn: Budho, Darmo kaj Samgo.

La Vojo de Praktiko

La Budho estas tiu, kiu atingis perfektan Vervekiĝon kaj instruas sian atingon por liberigi kaj savi ĉiujn homojn. La Darmo estas la vero, la spirito de Vervekiĝo kaj la instruo, kiu klarigas ĝin. La Samgo estas perfekta frataro de fidantoj de la Budho kaj Darmo.

Ni parolas pri la Budho, la Darmo kaj la Samgo iel aparte. Sed efektive tiuj ĉi tri eroj ne estas apartaj aŭ sendependaj. Ĉar la Budho aperas en la Darmo, kaj la Darmo efektiviĝas en la Samgo, la tri faras unuecon. Tial, fidi la Darmon kaj la Samgon signifas fidi la Budhon, kaj fidi la Budhon nature kondukas al la fido al la Darmo kaj la Samgo.

Tial, homoj povas esti emancipitaj kaj iluminitaj, se ili nur konfidas sin al Budho. Budho estas perfekta Iluminiĝinto. Ĉar Ĝi amas ĉiun homon kvazaŭ Sian solan idon, iu ajn rigardante Budhon kvazaŭ sian propran patron, povas vidi Budhon antaŭ siaj okuloj kaj atingi Vervekiĝon.

Tiuj, kiuj tiel rigardas Budhon, estas subtenataj de Ĝia saĝo kaj parfumataj de Ĝia favoro.

3. En la mondo nenio portas pli grandan profiton ol konfidi sin al Budho. Se oni aŭdas la nomon de Budho, konfidas sin al ĝi kaj ĝojas pro tio eĉ nur unu fojon, la rekompenco estas nekompareble granda.

Tial, oni devas paŝi sur la vojo, eĉ se ĝi estas kovrita de granda fajro pleniganta la tutan mondon, por aŭskulti la instruon de Budho; tio certe alportos al ĉiu ajn ĝojon.

Estas malfacile renkonti instruiston, kiu povas klarigi la Darmon; estas pli malfacile renkonti Budhon; sed estas plej malfacile kompreni la instruon.

Sed vi jam renkontis la Budhon, kiu estas malfacile renkontebla, kaj vi jam povis aŭskulti la instruon, kiu estas malfacile aŭskultebla. Tial vi devas ĝoji pro tio kaj havi fidon al tiu ĉi instruo.

4. En longa vojaĝo de homa vivo fido estas la plej bona kunulo: ĝi estas la plej bona refreŝigaĵo en vojaĝo de la vivo; ĝi estas la plej granda posedaĵo.

Fido estas la mano, kiu ricevas la Darmon; ĝi estas la pura mano, kiu ricevas ĉiujn virtojn. Fido estas la fajro, kiu forbruligas ĉiujn malpuraĵojn de vulgaraj deziroj; ĝi

forigas la ŝarĝon, kaj ĝi estas la gvidanto, kiu gvidas homan vojon.

Fido forigas avidecon, timon kaj fierecon; ĝi instruas ĝentilecon kaj respekton al aliaj homoj; ĝi liberigas homojn el sklaveco de cirkonstancoj; ĝi donas al homoj kuraĝon por renkonti malfacilaĵon; ĝi donas al ili forton por venki tenton; ĝi ebligas al homoj teni sian konduton brilanta kaj pura; ĝi riĉigas la menson kun saĝo.

Fido estas la kuraĝigilo, kiam oni iras sur la vojo longa kaj laciga, kaj ĝi kondukas al Vervekiĝo.

Fido donas al ni la senton, ke ni ĉiam estas antaŭ Budho, kaj ke ni estas ĉirkaŭprenata de la manoj de Budho. Fido moligas nian malmolan egoisman menson kaj donas al ni amikecan spiriton kaj kompreneman simpation.

5. Tiuj, kiuj tenas fidon, akiras la saĝon trovi la instruon de Budho en ĉio ajn, kion ili aŭdas. Tiuj, kiuj tenas fidon, akiras la saĝon kompreni, ke ĉio estas nenio alia ol fenomeno estiĝinta de la leĝo de kaŭzo-rezulto. Tiam fido donas al ili la favoron, por ke ili povu akcepti la leĝon sen antaŭjugo, kaj la kapablon, por ke ili povu

konfirmiĝi pace al la cirkonstancaj kondiĉoj.

Fido donas al ili la saĝon rekoni la efemerecon de vivo kaj ankaŭ la kuraĝon ne surpriziĝi nek malĝoji, kio ajn okazos al ili, aŭ pro la paso de vivo. Pro fido ili konas, ke malgraŭ ŝanĝiĝo de kondiĉoj kaj cirkonstancoj la vero de vivo ĉiam restas senŝanĝa.

Fido havas la tri gravajn aspektojn: pento, ĝojo aŭ sincera respekto al la virtoj de aliaj homoj, kaj dankema akcepto de la apero de Budho.

Homoj devas kultivi tiujn ĉi aspektojn de fido; ili devas esti sentemaj pri siaj degeneroj rilate al fido; ili devas esti hontemaj kaj konfesi siajn pekojn; ili devas ĝoji pro bonaj karakteroj kaj bonaj agoj de aliaj homoj kaj laŭdi ilin por ilia bono; kaj ili devas ĉiam deziri agadi kun Budho kaj vivi kun Budho.

La menso de fido estas la menso de sincereco; ĝi estas profunda menso, kiu sincere ĝojas esti kondukata al la Pura Lando de Budho per Ĝia favoro.

Budho donas forton de fido, kiu kondukas homojn al la Pura Lando, forton, kiu purigas ilin, forton, kiu protektas ilin kontraŭ mem-trompo. Eĉ se nur momente ili

havas fidon, kiam ili aŭdas la nomon de Budho laŭdatan ĉie en la mondo, ili estos kondukitaj al Ĝia Pura Lando.

6. Fido ne estas io, kio aldoniĝas al vulgara pasio — ĝi estas manifestiĝo de la naturo de Budho en homa menso, ĉar tiu, kiu komprenas Budhon, estas Budho mem, kaj tiu, kiu havas fidon al Budho, estas Budho mem.

Sed eĉ se homoj havas la naturon de Budho en sia menso, ĝin kovras vulgaraj pasioj. Pro tio estas malfacile malkovri ĝin kaj teni konstante puran menson en la inundo de avideco, kolero kaj vulgaraj pasioj. Kiamaniere pura menso povas aperi?

Estas dirite, ke en la arbaro de venenaj Eranda-arboj ĝermas nur Eranda-arboj, kaj ne kreskas Ĉandana-abroj bonodoraj. Se Ĉandana-arboj kreskus en Eranda-arbaro, tio estas miraklo. Tiel same, se fido al Budho kreskas en homa menso, tio estas miraklo.

Tial fido al Budho estas nomata “senradika” fido. “Senradika”, ĉar homoj tute ne havas radikon, el kiu naskiĝas fido. Sed la radiko troviĝas en la kompata menso de Budho, kio ebligas fidon al homa menso.

7. Fido estas sankta kaj fruktdona, sed ĝi estas malfacile vekebla eĉ en menso de sinceraj praktikantoj de la vojo. Kvin duboj, kiuj kaŝas sin en la ombro de homa menso, senkuraĝigas praktikantojn.

La unua estas dubo pri Budha saĝo; la dua estas dubo pri Budha instruo; la tria estas dubo pri gvidantoj, kiuj klarigas Budhan instruon; la kvara estas dubo pri la vojoj kaj rimedoj, kiuj estis montritaj kiel la Nobla Vojo; la kvina estas dubo pri la sincereco de aliaj samideanoj pro la aroganteco kaj malpacienco.

Vere, nenio estas pli terura ol dubo, kiu apartigas homojn. Ĝi estas veneno, kiu disfaligas fratecojn kaj rompas afablajn interrilatojn. Ĝi estas dorno, kiu dolorigas la menson, estas glavo, kiu mortigas kolegojn.

Tial tiuj, kiuj akiris fidon, devas scii, ke fido estis origine antaŭ longe plantita de la kompato de Budho. Kiam oni havas fidon, oni devas bone koni tiun ĉi faktan kaj esti dankema al Budho pro Ĝia favoro.

Se oni vekiĝas je fido, tio estas ne pro onia propra kompato, sed pro la kompato de Budho, kiu antaŭ longe ĵetis sian puran lumon de fido al homaj mensoj kaj

dispelis la mallumon de homaj malvidoj; tion oni devas ne forgesi. Tiuj, kiuj ĝojas pro la nuna fido, jam eniris en la landon de Budho.

Eĉ pasigante oridinaran vivon, oni povas vekiĝi je fido per la longdaŭra kompato de Budho kaj naskiĝi en la Pura Lando.

Vere, estas malfacile naskiĝi kiel homo, estas malfacile aŭskulti Darmon, kaj estas pli malfacile gajni fidon. Tial ĉiuj devas provi sian plejblon por aŭskulti la instruon de Budho.

IV

SANKTAJ AFORISMOJ

1. “Li insultis min, li batis min, li venkis min, li prirabis min” — kiuj tiel grumbladas, ties venĝemo ne ĉesas.

Ja ne per venĝemo venĝemoj iam ĉesas ĉi tie. Per malvenĝemo ili ja ĉesas.

Kiel domon malbone tegmentitan pluvo penetras, tiel menson nedisvolvitan pasio penetras.

Zorgemo estas pado al senmorto. Neglekto estas pado al morto. Zorgemuloj ne mortas. Neglektuloj similas al mortintoj.

Tremantan, ŝancelan menson, malfacilan protekti kaj bridu, rektigas saĝulo, kiel sagofaranto la stangon de la sago.

La malfacile regeblan, rapidan, erarvagantan menson bridu estas bone. Menso bridata feliĉiĝas.

Pli ol malamiko faras al malamiko aŭ venĝanto al venĝanto, malĝuste celata menso malbonon faras.

Defendi menson kontraŭ avideco, kolero kaj malsaĝo estas la vera kaj eterna paco.

2. Kiel bela floro kunkolora, senodora estas bone parolita vorto senfrukta, se senaga.

Ne florodoro iras kontraŭvente, ne santalo, tagaro aŭ jasmeno. Bonulodoro iras kontraŭvente. Ĉiujn direktojn bona homo odorigas.

Longas por maldormanto la nokto. Longas por laca homo la mejlo. Longas iluzio por nesciemuloj, kiuj ne konas la veran darmon.

Se dum irado oni ne trovas homon pli bonan aŭ egalan, sola oni firme iru. Ne estas kun nesciemulo kuneco.

Malsincera kaj malbona amiko estu timata pli ol sovaĝa besto. Sovaĝa besto eble vundas vian korpon. Malbona amiko vundas vian menson.

“Filojn mi havas, riĉaĵojn mi havas” — tiel stultulo maltrakvilas. Eĉ sin mem li ja ne havas, kiel do filojn? Kiel riĉaĵojn?

Stultulo konanta sin stulta ĝuste tial saĝas. Stultulo pro saĝo fiera vere nomindas stultulo.

Eĉ se dumvive nesciemulo saĝulon aŭskultas, li ne gustumas la darmon kiel kulero la supon.

Malbona ago farita kiel lakto ne rapide kazeiĝas. Subbrulante ĝi stultulon sekvas kiel fajro de cindro kovrita.

Famon sen merito stultulo deziras, honoron inter monaĥoj, potencon en lokoj loĝataj, respekton de aliaj familioj.

Se vi trovas trezoro-peranton, malĝustaĵotrovantan, kritikodirantan saĝulon — tian scianton vi sekvu. Por tia sekvanto pli bone estos, ne male.

3. Darmotrinkanto feliĉe vivas kun klaraj pensoj. En la darmo konigita de nobluloj ĉiam ĝojas saĝulo.

Akvon gvidas fos-farantoj. Sagfarantoj formas sagon. Lignon formas ĉarpentistoj. Sin mem regas la saĝuloj.

Kiel roko masiva de vento ne moviĝas, tiel de mallaŭdo kaj laŭdo ne skuiĝas la saĝuloj.

Se iu milon da miloj da homoj en batalo venkus, kaj alia venkus sin mem, tiu batalanton superus

Pli bone ol vivi cent jarojn sen vidi la plej bonan darmon estas unutaga vivo, vidante la plej bonan darmon.

Se vi estas kara al vi mem, vi protektu vin bone. Vekiĝu en via juneco, en viaj laboraj jaroj, en via maljuneco.

La mondo ĉiam estas brulanta, de la fajro de avideco, kolero kaj malvido. Forkuru tuj de la brulanta domo.

La Vojo de Praktiko

Kiel ŝaŭmo, kiel aranea fadeno, kiel malpura vazo, la mondo estas tiel. Vi protektu vian karan menson.

4. Eviti ĉian malbonon, serĉu ĉian bonon, kaj tenu vian menson pura; jen estas instruo de Budho.

Pacienco estas unu el la malfacilaj disciplinoj. Nur pacienca praktikanto estas ornamita de la floroj de la fina venko.

Feliĉege ni vere vivas inter maliculoj sen malico. Inter maliculoj ni restas sen malico. Feliĉege ni vere vivas inter avaruloj sen avaro. Inter avaruloj ni restas sen avaro.

Sano estas la plej alta akiro. Kotento estas la plej granda riĉo. Fidindulo estas la plej bona parenco. Nirvano estas la plej granda feliĉo.

Bongusto el evito de malbono, el trankvilo, el ĝojo pri instruo, donas al vi netimon.

Ne alkroĉiĝu al via ŝato kaj malŝato. De ŝato kaj malŝato ekestas tristo, timo, kaj kateniĝo.

5. Rusto kreskas el fero kaj detruas feron. Malbono kreskas el homo kaj detruas homon.

Sankta skribo ne legata kun sincereco baldaŭ kovriĝos de povloj. Domo rompiĝinta kaj ne riparita baldaŭ fariĝos ruino. Homo havanta korpon kaj maldiligenta baldaŭ putriĝos.

Konduto malbona malpurigas homon. Avaro malpurigas oferon. Malbono malpurigas tiel ĉi-vivon kiel post-vivon.

La makulo de malvido multe pli gravas ol ĉiuj aliaj makuloj. Forigu tiun ĉi makulon. Se ne, homo neniam povas fariĝi pura.

Nehontema, impertinenta kiel korvo, aĉulo vundas aliajn homojn sen mem-kritiko. Enfali en tian vivon estas facile.

Havi humilecon, scii respekton kaj honoron, forigi ĉian alkroĉiĝon, protekti purecon en menso kaj konduto, esti klarvida; estas malfacile tiel vivi.

Estas facile vidi eraron de aliaj homoj; estas malfacile vidi eraron de si mem. Homoj disblovas kulpon de aliaj homoj, kiel ventego forblovas polvojn; homoj volas kaŝi kulpon de si mem, kiel vetludanto kaŝas sian ĵetkubon.

La ĉielo ne restigas spuron de birdoj, nek fumon, nek ŝtormon. Tiel, erara instruo ne restigas Vervekiĝon.

Ne povas esti eterneco en ĉia fenomeno. Sed vervekiĝinto havas stabilan menson.

6. Homoj devas firme protekti internon kaj eksteron, same kiel soldatoj protektas kastelon. Ne estu pigra eĉ momenton.

Vi estas mastro de vi mem. Vi estas rifuĝejo de vi mem. Regu vin mem bone, kaj vi akiras malfacile akireblan protekton.

La unua paŝo al spirita liberiĝo el la vulgaraj katenoj estas regi vin mem, kaj introspekti vin mem anstataŭ babili senutile.

La suno faras la tagon hela. La luno faras la nokton bela. Disciplino faras soldatojn dignaj. Kvieta meditado faras serĉantoj de Vervekiĝo brilaj.

Tiuj, kiuj ne protektas siajn kvin sensojn de okuloj, oreloj, nazo, lango kaj korpo, kaj kiuj emas allogataj de la eksteraj cirkonstancoj, ne povas esti praktikantoj de Vervekiĝo. Tiuj, kiuj firme protektas siajn kvin sensojn kaj regas sian menson, estas praktikantoj de Vervekiĝo.

7. Tiuj, kiuj estas influataj de siaj amataj kaj malamataj aĵoj, ne povas ĝuste kompreni la veran esencon de cirkonstancoj. Tiuj, kiuj estas liberaj de alkroĉiĝoj, povas ĝuste kompreni ĝin; al ili ĉiuj aĵoj fariĝas novaj kaj signifaj.

Ĝojo sekvas malĝojon, kaj malĝojo sekvas ĝojon. Al tiuj, kiuj transcendas ĝojon kaj malĝojon, bonon kaj malbonon, realiĝas libereco.

Se vi estas maltrankvila pri estonteco ankoraŭ ne veninta, se vi pentas pri estinteco jam ne revenanta, vi ŝrumpas kvazaŭ fragmitoj falĉitaj.

Se vi ne pentas pri la aferoj en estinteco, nek songas la aferon en estonteco, sed vivadas sincere kaj serioze nur momenton de estanteco, vi fariĝos sana en sia korpo kaj menso.

Ne postkuru estintecon. Ne deziru estontecon. Vivu nur tiun ĉi momenton kun forta decido.

Ne prokrastu ĝis morgaŭ tion, kion vi devas fari hodiaŭ. Tio estas la vojo por vivi bonan tagon.

Fido estas la plej bona amiko; saĝo estas la plej bona gvidanto. Vi strebu por eskapi de la mallumo de malvido kaj sufero; vi serĉu la lumon de Vervekiĝo.

Fido estas la plej supera riĉaĵo, sincereco estas la plej supera gusto, virto amasigita estas la plej supera tasko

La Vojo de Praktiko

en la vivo. Gajnu trankvilecon, regante korpon kaj menson laŭ la instruo.

Fido estas nutraĵo sur la vojo de vojaĝo en la homa vivo, virto estas sankta loĝejo de homo, saĝo estas lumo en la tago, prava penso estas protektilo en la nokto. La pura vero kaj pura bono neniam pereas. Venkinto de avideco estas nomata libera homo.

Forgesu vin mem por la bono de via familio, forgesu vian familion por la bono de via vilaĝo, forgesu vian vilaĝon por la bono de via nacio, kaj forgesu ĉion por Vervekiĝo.

Ĉio ŝanĝiĝas. Ĉio aperas kaj malaperas. Se vi forigas angoron de naskiĝo-kaj-morto, kvieto kaj trankvilo ekestos al vi.